

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:

Pe un an 2 fl.
Pe o jumătate de an 1 „
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu
și la toate birourile filiale de abonament.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Măcelarilor nr. 21).

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Alegerea dela Blaj.

Blajul, acest loc sfânt unde la 1848 s'au adunat Românii din cele patru unghiuri, și-a înscris în paginile istoriei românești încă o pagină de aur: prin alegerea săvârșită în Duminica Tomii a mântuit cinstea bisericii unite, a dat dovadă, că Românii în vremurile grele se însuflețesc numai de iubirea curată a neamului.

A fost vorba despre alegerea a trei candidați la scaunul metropolitan veduiv prin moartea fericitului în Domnul Ioan Vancea. După-cum s'a urmat și până acum, așa și de astă-dată, din fiecare protopopiat al arhidiecesei Blajului și a episcopilor de Gherla și Lugoj au venit ca delegați protopopul și doi preoți. Din cei trei bărbați, care vor primi mai multe voturi, guvernul ori mai bine Maiestatea Sa Împăratul are să numească pe unul metropolitan.

Sufletele erau îngrijate. Pe mulți îi stăpâna temerea că va intra în candidare episcopul Gherlei; cel care s'a făcut unealtă al Ungurilor și a destituit pe Dr. Vasile Lucaciu.

Candidarea episcopului de Gherla, contra cărui mai ales în vremurile din urmă s'au făcut atâtea plânsori, ar fi însemnat izbânda guvernului unguresc asupra simțului nostru național.

O spun aceasta Ungurii ei înșiși, căci eată ce scrie „**Budapesti Hirlep**“ dela 16 Aprilie:

„Dacă episcopul Szabó nu va intra în candidare, aceasta însemnează o mare izbândă a ultraștilor“ . . .

Ear' „ultraști“ numesc Ungurii pe toți Românii de bine, pe toți cei-ce nu vor să se închine înaintea întregii stăpâniri maghiare.

Ei bine, preoțimea română unită s'a arătat la înălțimea chemării sale, prin voturile date a făcut să cadă din candidare omul guvernului și astfel izbânda să fie pe partea noastră, ear' nu a dușmanilor neamului românesc.

Laudă li-se cuvine lor, laudă cu atât mai mare, cu cât se știe bine, că guvernul a mișcat toate petrele pentru a face să izbutească omul seu, cu cât de luni întregi s'a lucrat întru a-i perde pe Români, a-i slăbi, a-i cumpăra chiar.

Nimeni nu s'a dat însă, nimeni nu a slăbit, nimeni nu s'a vândut, ci cu sufletul încălzit de dorul nemărginit al binelui bisericii unite și peste tot: al binelui tuturor Românilor, au votat așa, că dintre cei trei bărbați veniți în candidare oricare va fi numit, numai bine are să fie pentru biserica unită și neamul românesc.

Dăm, mai la vale, după raportul „**Tribunei**“ următoarele despre decursul însemnatei zi a alegerii.

Duminică la oarele 8 Excelența Sa Mihail Pavel a celebrat cu asistență numeroasă de preoți și clerici liturgia urmată de predică arhierescă și de invocarea Spiritului Sfânt. La serviciul bisericesc a asistat: comisarul regesc bar. Josika, toți delegații și numeros public de preoți și mireni. În mod deosebit

s'a observat cu acest prilej cât de mulți mireni au ținut de astă-dată să fie de față la alegere, ceea-ce dovedește, că nu numai clerul, ci și poporul credincios a așteptat cu îngrijată încordare rezultatul sinodului. Cântările liturgice le-au executat corurile domnilor Iacob Murășanu, profesor de muzică, și N. Ionaș, profesor de cant bisericesc. Cu meritată recunoștință menționăm cu deosebire debutul corului mixt al dlui I. Murășanu, care a executat spre admirațiunea generală responsoriile și câteva cântări liturgice, de o prea frumoasă compoziție.

La scurt timp după terminarea serviciului divin și după însoțirea comisarilor regești cu ceremonialul prescrip la cuartirul lor din castelul metropolitan, s'a dat cu clopotul cel mare al catedralei signalul de adunare a sinodului. În aceste momente Blajul oferia un aspect cu totul rar. Piața plină de grupe de preoți și mireni, care mergeau spre catedrală discutând cu fețe serioase evenimentul zilei. Printre ei alte grupe de dame și de țerani, toate spunând că ne apropiem de un moment prea important. Pe încetul lumea din piață a dispărut în spațioasa naie a catedralei metropolitane. Când s'a văzut că aproape totalitatea membrilor sinodului se află în biserică, vicarul capitular dl Ioan M. Moldovan a constatat aceasta și a invitat sinodul să meargă și să invite pe comisarii regești la ședință. Numeroși membri sinodali au urmat invitației, și nu peste mult comisarii au intrat în biserică, precedați și urmați de preoțime.

Deschizând Excelența Sa părintele episcop Pavel ședința întru continuarea lucrărilor începute în ședința din ziua precedentă, a ordonat mai întâiu cetirea procesului verbal al ședinței de Sâmbătă prin notarul acesteia Dr. Augustin Bunea. Procesul verbal s'a verificat, ear' după aceea presidiul a ordonat cetirea Preafaltului rescript despre numirea comisarilor regești și a ordonanței ministeriale

FOIȚA.

Concertul din Blaj.

O zi memorabilă nu se poate termina decât tot prin lucruri frumoase. Ziua alegerii de metropolit al Blajului, atât de însemnată din punct de vedere bisericesc și național, s'a sfârșit și ea printr'un concert care a însuflețit pe întreg publicul românesc aflător în metropola unită.

Concertul s'a dat în favorul școalei de fete și a fost dirijat cu multă abilitate de dl profesor I. Murășanu, distinsul nostru profesor de canto și compositor.

Din modestie, și modestia este o însușire vrednică de toată lauda, concertanții au invitat publicul numai la o „serată musicală“. Intocmirea programei însă, bogată și variată, precisiunea și simțul cu care s'au executat toate piesele din programă ne îndrep-

tătește ca să punem titlul de sus în locul modestei titule a concertanților, și ne obligă să aducem sincere felicitări conducătorului corului, dlui Iacob Murășanu.

Concertul a început prin „Dorule, o dorule“, cor mixt de I. Murășanu. Așteptările publicului erau cu atât mai mari, cu cât la serviciul divin din biserică își făcuse o bună idee despre cor. Nimeni nu a fost desamăgit: doina dulce a umplut cu duioșie inimile și altfel impresionate de actul îmbucurător al alegerii ce precedase concertul.

O plăcută întrerupere a fost declamațiunea d-șoarei Elena Santion, profesoară, care a declamat cu pathos sincer „Glasul unei Românce“ de A. Murășanu. Spiritetele erau atât de încălzite, poesia a fost zisă cu atâta putere, încât după fiecare strofă publicul aplauda cu frenesie.

A urmat apoi „Vieța țigănească“, cor mixt cu soluri de R. Schuman. Atât în această bucată, cât și în „Năluca“, baladă

românească de I. Murășanu, corul a avut prilej să arete puterile ce posedă în vocile d-rei Victoria Ioanovic, d-nei Deac, a d-lor Ionaș Papiu și Murășanu, voci care au fost admirate deja în biserică.

Fără îndoială că punctul culminant al concertului a fost „Cântecul de fericire“, vals de I. Murășanu, executat de d-șoara Victoria Ioanovic.

Domnișoara Victoria Ioanovic are o voce de sopran, clară, dulce și de o marcantă dimensitate. Trece întreaga scară a sopranistelor cu o siguranță și ușurătate rară. Pe lângă comoara de voce, d-șoara Ioanovic are, considerând că e foarte tinără încă, și o însemnată școală, în care urmând să-și desvolte cerescul dar, poate să ajungă la însemnatate mare între cultivatorii artei nu numai din patria noastră, ci și între cei din regatul liber. Se adaugă către aceasta simpatica înfățișare, statură înaltă ce pe podiu ori scenă câștigă numai în a fi impunătoare.

despre ținerea sinodului. Cel dintâiu a fost cetit de secretarul episcopesc Ciceronescu, ear' a doua de notarul capitular Dr. Augustin Bunea, amândouă în originalul maghiar și apoi în traducere românească. După aceea a invitat sinodul să-și aleagă o comisie de scrutiniu, consistătoare din trei membri din câteși trei dieceșele reprezentate în sinod. Aceasta s'a ales în persoanele dlor I. V. Russu, protopop din archidieceșă, Leményi, protopop din diecesa Gherlei și Iancu, preot din diecesa Lugojului.

Înainte de a începe votarea, a luat cuvântul vicarul Sălagiului, reverendisimul Alimpiu Barbolovici, care într'o cuvântare inspirată de cea mai ferbinte iubire a bisericii și a națiunii a împărtășit comisariilor regești, că sinodul l-a împuternicit să enunțe, că biserica română gr.-cat. nu poate întrelăsa prilejul fără de a da expresiune dorințelor și durerilor sale în ceea-ce privește garantarea drepturilor și a viitorului său. Aceste dorințe și doriri au fost formulate de o comisie emisă dintr'o prealabilă conferință confidențială a sinodului. Vorbitorul le prezintă domnilor comisari regești, rugându-i să le supună debaterii sinodului, ear' întrucât aceasta nu s'ar pute, să le înainteze măcar la locurile mai înalte. Elaboratorul comisiunii, în formă de manifest și purtând iscăliturile tuturor membrilor comisiei emise, a fost pe urmă cetit de vicarul Rodnei, reverendisimul Dr. Ioan Pop. După ascultarea lui presidiul a declarat, că nu-l poate admite la dezbateri, de vreme-ce sinodul are să se ocupe exclusiv numai cu alegerea candidaților de metropolit. A enunțat însă, că comisarii regești iau manifestul în primire și îl vor prezenta locurilor mai înalte.

Dăm din manifestul sinodului din 16 Aprilie 1893 următoarele:

Sinodul electoral dorește ca fiitorul metropolit împreună cu episcopii lui sufragani și cu clerul și poporul credincios să lucreze din toate puterile între împrejurările grele de astăzi ca independența autonomă a bisericii noastre dela ori-ce altă biserică din patrie să fie apărută așa, încât nici cea mai mică ingerență din partea celor necompetenți în afacerile bisericii noastre și a instituțiilor ei să nu se poată valida și cu atât mai puțin să se poată subordina provincia bisericii de ritul latin din Ungaria, cu care biserica noastră este numai coordonată, neatârând dela nimenea altul decât dela supremul cap al bisericii catolice române.

Considerând, că în timpul din urmă tot mai tare es la iveală tendențe de a se crea pentru biserica de ritul latin din Ungaria un organism autonom, în care să fie contopită și biserica noastră, prin ce existența și independența provinciei metropolitane gr.-cat. române de Alba-Iulia și Făgăraș este greu amenințată;

considerând, că aceste tendențe și-au aflat și expresiune concretă în statutul autonomiei catolice din Ungaria formulat la anul 1871, prin care biserica noastră și-ar perde toată individualitatea sa de biserică autonomă contopindu-se cu privire la toate afacerile sale școlare, fundamentale și în parte mare și administrative în organismul bisericii de ritul latin din Ungaria;

considerând în fine că articolul de lege XLIII din 1868 garantează și bisericii noastre aceeași autonomie de care se bucură și confesiunile recepte din patrie:

Sinodul electoral se simte dator a protesta solemn în contra tendințelor amintite și mai virtos a statutului memorat, și cere dela fiitorul metropolit ca împreună cu episcopii comprovinciali să facă toți pașii de lipsă ca biserica noastră să nu fie contopită în organismul autonom al bisericii latine din Ungaria cu nici un preț, nici chiar cu prețul congruei aduse în legătură cu acea autonomie, ci din contră să se exopereze dela locul competent punerea în viață cât mai grabnic a unui organism autonom separat pentru biserica noastră și întru toate conform cu aspirațiunile și dorințele legitime și juste, accentuate de repetite-ori de clerul și poporul român, și în acest organism autonom să se dea și elementului laic influența cuvenită ce o reclamă exigențele împrejurărilor actuale, prosperarea învățământului și fundațiilor culturale și crearea tuturor mijloacelor materiale neapărat de lipsă pentru dotarea bisericilor și școalelor române greco-catolice și a clerului nostru atât de miser, fără-ca prin aceasta să se vatem constituțiunea dată sfintei biserici de însuși întemeietorul ei divin.

Considerând, că dreptul electoral ce l-a exercitat din timpuri vechi clerul nostru la completarea scaunului metropolitan, în urma ingerențelor necompetente ce se ma-

nifestează din zi în zi tot mai mult, a devenit un drept iluzoriu, care nu stă în consonanță nici cu principiile de echitate și dreptate, nici cu prescrierile canonice, nici cu dorințele manifestate în trecut de clerul și poporul nostru;

considerând, că însuși Maiestatea Sa, Preagrațiosul nostru Împărat și Rege apostolic prin Preatnalta decisiune cu data 12 Decembrie 1850 a pus în prospect o „fiitoare regulare“ a completării scaunelor arhieresti din toată provincia noastră metropolitană:

Sinodul dorește, ca fiitorul metropolit să-și țină de sfântă datorință a regula completarea scaunului metropolitan și a scaunelor episcopesci sufragane prin alegere, exoperând spre această învoirea și aprobarea factorilor mai înalți competenți.

Considerând, că se fac tot mai multe încercări și se iau dispozițiuni necompetente pentru a se despoia de caracterul lor greco-catolic român nu numai școalele noastre medii, ci și celelalte institute de învățământ greco-catolice române:

Sinodul electoral protestează solemn și în contra acestor încercări și dispozițiuni și cere cu încredere fiească dela fiitorul metropolit și dela ceilalți episcopi precum și dela clerul și poporul nostru credincios, ca să opere cu bărbăție autonomia școalelor noastre și a caracterului lor greco-catolic român.

Ioan Hosszu, I. Hosszu, Alimpiu Barbolovici, Vasiliu Rațiu, vicar; Ioan V. Russu, Nic. Solomon, Ioan Ianza, vicar; Dr. Ioan Pop, Dr. Victor Smigelschi, Avel Pop Bociat, Gerasim Domide, Dr. Augustin Bunea, referent.

Făcându-se apoi votarea, din 202 voturi au primit:

Episcopul Dr. Victor Mihali	82 voturi
Canonicul Ioan Micu Moldovanu	49 „
Protopopul I. V. Russu (Sibiu)	36 „

Ei au fost proclamați candidați.

Au mai primit episcopul Szabó 20 voturi, Dr. Grama 12 voturi, canonicul V. Pop (Gherla) 2 voturi.

Aplause nesfârșite, bucurie ce nu s'a mai văzut a cuprins inimile tuturor când s'a sfârșit actul alegerii.

Publicul a resfățat-o în aclamații și a cerut să biseze valsul. Domnișoara Ioanovică a mai cântat romanța binecunoscută „Știi tu“, cu aceeași voce tină, suavă, cu aceeași frumusețe. A entusiasmă, a robît sute de inimi.

Strălucit efect a făcut apoi domnișoara Melanie Brândușan, care a executat pe pian „La Traviatta“, mare caprice de concert, de Ascher, și după aclamațiunea publicului, mai multe piese românești. Vie, de un temperament ce aprinde, domnișoara Brândușan varsă viață și foc în instrumentul rece și stoarce dintr'insul accente când înduioșătoare, când energice, eroice chiar. Cântă cu o manieră elegantă, dominează pianul cu siguranță fără a arăta sfortare nici chiar la părțile cele mai grele; a-i crede că numai mâinile, dela coate în jos, îi sânt în mișcare: capul și trupul de sus îl legănă rar și cu o drăgălașie încântătoare.

Fericit Blajul, că are intr'insul așa comori.

I. R. Ș.

Dări de seamă.

VIII.

Capra cu trei iezi.

Poveste

de

Ioan Creangă.

Era odată o capră, care avea trei iezi. Iedul cel mai mare și cu cel mijlociu dau prin bêt de obraznici ce erau; eară cel mic era harnic și cuminte. Vorba cea: „sunt cinci degete la o mână și nu seamănă toate unul cu altul“.

Într'o zi capra cheamă iezi de pe afară și le zice: „Dragii mamii copilași! eu mă duc în pădure, ca să mai aduc ceva de ale mâncării. Dar' voi încuiați ușa după mine și să nu cumva să deschideți până-ce nu-ți auzi glasul meu. Când voi veni eu ca să mă cunoașteți an să vă spun așa:

Trei iezi cucuieți,

Ușa mamii descuieți,

Că mama v'aduce vouă:

Frunze 'n buze; lapte 'n țite;

Drob de sare în spinare;

Mălăieș în călcăieș;

Smoc de flori pe subsuori!

— Auzitați ce v'am spus eu? — „Da, mămucă“, ziseră iezi. — Pot să am nădejde în voi? — „Să n'ai nici o grije, mămucă, apucară cu gura înainte cei mai mari. Noi sântem odată băieți, și ce-am vorbit vorbit rămâne“. Dacă-i așa, apoi veniți să vă sărute mama, și să rămâneți cu bine! — „Mergi sănătoasă, mămucă“, zise cel mai mic cu lacrimi în ochi, „și Dumnezeu să-ți ajute, să ne aduci de mâncare“.

Apoi capra ese și se duce la treaba ei. Ear' iezi închid ușa după dînsa și trag zăvorul. Dar' vorba veche: „păreții au urechi și ferestrele ochi“. Un dușman de lup — și apoi știți care? — chiar cumetruț caprei, care demult pândia vreme cu prilej ca să pape iezi, trăgea cu urechea la păretele din dosul casei, când vorbea capra cu dînsii.

— Bun, zise el; acum 'mi-e timpul. De 'i-ar pune păcatul să-mi deschidă ușa, halal

Drept adangere la cele-ce s'au mai întemplat, mai dăm următoarele, tot din „Tribuna“:

La oarele 2 d. a. întreg actul electoral a fost terminat și membrii sinodului s'au întrunit la banchetele oferite din acest incident. În curtea metropolitană s'a servit masa diplomatică, la care au luat parte: comisarii regești, capitolul, vicarii foranei, protopopii și onorații mirenii prezenți la alegere. Aici primul toast l-a ridicat Excelența Sa părintele Pavel pentru Papa Leon XIII. și imediat după dînsul a toastat baronul Josika în limba maghiară pentru Maiestatea Sa. A urmat apoi toastul vicarului capitular Ioan M. Moldovan pentru comisarii regești, al vicarului foraneu Alimpiu Barbolovici pentru candidații aleși etc. Masa abundantă în mâncări și beuturi alese a durat până la oarele 6.

Al doilea banchet s'a dat în vasta sală de gimnastică.

Un entuziasm rar a domnit în tot decursul acestui banchet, condus de dl Dr. V. Hossu și la care au participat aproape 500 persoane. S'au rostit o mulțime de toaste. Primul toast a fost ridicat de domnul canonic Grama, care a beut în sănătatea Sanctității Sale Leo XIII. și a Maiestății Sale Împăratului. Mare însuflețire au produs apoi cuvântările dlor Vasile Suci, Gerasim Domide, Ioan Macaveiu și Romul Orbeanu, harnicii și mult iubiții preoți naționaliști. La cererea publicului a vorbit și dl I. Russu Șirianul, redactor al „Foi Poporului“. D-sa printr'o cuvântare caldă, întreruptă adese-ori de salve de aplauze, a arătat ce rol a jucat Blajul în istoria neamului românesc și cât de mult prin alegerea săvârșită urmașii s'au arătat vrednici de părinții și strămoșii lor, a produs o mare însuflețire. Dl protopop Suci (Indol) a și ridicat un toast în onoarea redactorului „Foi Poporului“, aducând elogii acestui organ al poporațiunii dela sate. Cu aceeași dragoste au fost ascultați ceilalți vorbitori, și anume domni: Zaharie Bran, Dr. V. Hossu, Păteaș, Tiber Gaiel, Căluț (advocat din Dicio-St.-Mărtin), N. Pop, Augustin Vicaș (care a beut pentru mirenii veniți să asiste la marele act săvârșit), I. Marcu, care a beut pentru dl Dr. V. Lucaciu, martirul național. Mari ovațiuni s'au făcut apoi dlor Dr. I. Rațiu, George Pop de Băsești și Dr. Teodor Mihali, care venind înspre sala unde era ban-

chetul, au fost salutați din partea dlui Ioan Macaveiu printr'un discurs elocuent aplaudat nemărginit de toți mesenii, care eșiseră în curte să întimpine pe distinși membri ai comitetului național. La dorința publicului, cei trei bărbați venerați și iubiți au trebuit să iee cuvântul pe rînd. Cuvântările au fost primite cu o însuflețire ce nu se poate descrie.

Volnicii ungurești.

Despre volniciile din săptămâna trecută ale guvernului unguresc, „Tribuna“ publică următoarele:

Baia-mare, 16 Aprilie n. *Adunarea convocată pe 18 Aprilie la Baia-mare s'a oprit de cătră primarul orașului. Supărarea Românilor e mare.*

„Tribuna“ scrie:

Că Ungurii caută întotdeauna nod în papură și se folosesc de cele mai rușinoase pretext, pentru a lovi în noi, eată încă o dovadă: hotărîrea primarului Aradului referitor la interzicerea adunării alegătorilor români. Eată hotărîrea:

751—1893. *Hotărîre în privința cererii lui Aurel Suci și Stefan Pop de a se îngădui ținerea adunării alegătorilor români.*

Deoarece-ce petiționarii sînt numai doi inși și amîndoi alegători în cercul electoral al urbei Aradului, deoarece-ce ei n'au dovedit că au fost însărcinați de alegători din alte cercuri să concheme această adunare; deoarece-ce mai departe intenția ca alegători din alte cercuri electorale să țină adunări pe teritoriul orașului liber regesc Arad, va să zică pe teren ce cade sub altă autoritate legală decît comitatul, vor să se substragă de sub influența autorității respective competente, dar și pentru motivul că îngrămădirea pe teritoriul orașului nostru a multor alegători ar pute foarte ușor să contribuie la turburarea ordinei — refus rugarea.

Declar însă, că dacă adunarea de mai sus ar dori-o numai alegătorii români de pe teritoriul orașului Arad, și aceasta ar petiționa-o nu doi, ci mai mulți alegători, nimic n'ar sta în cale ca rugarea să se asculte.

Despre care lucruri se înștiințează în primul rînd Aurel Suci, ca primul iscălit pe petiție.

Arad, 10 Aprilie 1893.

Salacz,
cons. regesc, primar.

În fața acestei ilegalități a pașei Salacz, care e de altfel de origine Român din familia regretatului metropolit Șuluț (rengații întotdeauna sînt cei mai periculoși), Românilor din comit. Aradului nu le rămîne decît un singur lucru de făcut: Dacă și ministrul de interne ar consimți la intervertirea în chip atît de pécătos a constituției — că adecă în reședința unui comitat, fiind acesta un oraș liber regesc, nu se poate ca alegători din alte cercuri electorale ale aceluiași comitat să țină întruniri — apoi să concheme pe alegători în fiecare centru de cerc electoral.

Deci: adunări de protestare la Arad, Șiria, Pecica, Chișineu, Boroș-Ineu, Halmagiu, Sântana-veche ori Șimand, la Radna, Boroș-Sebiș, pretutindeni, pentru-că întreg comitatul, afară de orașul Arad, este locuit de Români.

Adunări de protestare.

Despre adunările de protestare din săptămâna trecută, „Tribuna“ a primit următoarele telegrame:

Dicio-Sân-Mărtin, 12 Aprilie n. *Adunarea alegătorilor români din cercurile Balaușer și Dicio-Sân-Mărtin a fost bine cercetată. Au participat peste 500 alegători. Au vorbit: Bran, Muntenescu, Căluț și Macaveiu. În-suflețirea e mare.*

Teaca, 13 Aprilie n. *Alegătorii români din cercurile Teccei și al Ormenișului-de-Câmpie adunați în număr împuuetor au protestat solemn contra tuturor proiectelor de legi religioase ale guvernului.*

să-mi fie! Știu că i-aș cărnosi și jumult. Apoi vine la ușe și începe:

Trei iezi cucuieți

Ușa mamei descuieți.

Cum zisesă capra. Hai deschideți cu fuga, dragii mamei! cu fuga!

— Ia băieți! zice cel mai mare, săriți și deschideți ușa că vine mama cu de mâncare.

— Sărăcuțul de mine! zise cel mai mic, să nu cumva să faceți pozna să deschideți că-i vai de noi! Asta nu-i mămuca; glasul ei nu-i așa de gros și răgușit, ci-i mai subțire și mai frumos.

Auzind acestea, lupul se duse la un fierar și puse să-i ascuță limba și dinții, pentru a-și subția glasul, apoi întorcîndu-se începu ear:

Trei iezi cucuiați.

— Ei, vedeți? zise earăși cel mai mare; — „Nu-i mămuca, nu-i mămuca!“ — D'apoi cine-i dacă nu-i ea? că doar și eu am urechi! Mă duc să-i deschid!

— Bădică! bădică! zise earăși cel mic; ascultați-mă și pe mine! Poate mai de apoi

va veni cineva și-i zice: deschideți ușa că vine mătușa! și atunci voi numai decît să deschideți? D'apoi nu știți că mătușa-i moartă, de când lupii albi, și s'a făcut oale și ulcioare, sērmana?

— Apoi de! zice cel mare, nu spun eu bine? Ia de atunci e rău în lume, de când a ajuns coada să fie cap. . . Dacă te-ai potrivi tu acestora, vei ține mult și bine pe mămuca afară! Eu mă duc să-i deschid.

Atunci cel mic se vîrî iute în horn, și sprijint cu picioarele de prichiciu, și cu nasul de funingine, tace ca peștele și tremură ca varga de frică. Dar frica e din raiu, sērmana! Cel mijlociu tuștiu! uite sub un chersin; se înghemuește acolo cum poate, tace și tremură. Fuga-i rușinoasă, da-i sănătoasă! Însă cel mai mare, se dă după ușe, și se tragă, să nu tragă? În sfîrșit trage zăvorul! Când ia! ce să vază? Și-apoi mai are când vedea? căci lupului îi scăpărau ochii și-i sfîrșia găt-lejul de flămînd ce era. Și nici una, nici două, hăt! îi râtează capul și-l mîncă, de-ți părea că nici pe o masea n'are ce pune.

Apoi se linge frumușel pe bot și începe a se învîrți prin casă, zicînd: „Nu știu părerea m'a amăgit, ori am auzit mai multe glasuri? Dar ce Dumnezeu? Par'c'au intrat în pămînt! Mă, că mare minune e și asta! dar nici acasă n'am de coasă! ia să-mi mai odichnesc o leacă aste bētrănețe. . .

Și se pune pe chersin. Și nu știu cum s'a făcut, că ori chersinul a crepat, ori cumetru a strănutat. . . Atunci iedul de sub chersin, să nu tacă! — îl păștea pécatul și-l mîncă spinarea, sārăcuțul!

— Să-ți fie de bine, nănașule!

— A. . . ghidi! ghidi! ghiduși ce ești! Aici mi-ai fost! Ian vino ncoace la nănașelul să te pupe el!

Apoi ridică chersinul binișor, apucă iedul de urechi, și-l flocăește și-l jumulește și pe acela de-i merg petecile! Vorba ceea: „toată pasērea de limba ei pere!“

Să mai învîrte ce se mai învîrte prin casă, dar nu mai găsește nimic, că iedul cel cuminte tăcea mulcom în horn, cum tace peștele în borș la foc! Dacă vede și vede lupul că

Alba-Iulia, 13 Aprilie n. Adunarea alegătorilor români a fost impunătoare. Însuflețire mare a domnit în tot decursul adunării. Au vorbit Ivan, Micu, Florescu, Rusan și Patîța. Rezoluțiunile s'au primit în unanimitate. S'a trimis telegramă la Majestatea Sa.

Seini, 13 Aprilie n. Conferența alegătorilor români ținută azi în Seini a succedat splendid. Inteligența și poporul au participat în număr mare. Au fost respinse toate proiectele de legi ale guvernului. Telegrama de tradițională lealitate către Înaltul Tron și Casa Domnitoare a fost trimisă. Toate inimile românești înălțate.

Despre adunarea de protestare din **Bocșa-română** ținută la 12 Aprilie n. se scrie:

Alegătorii în număr foarte mare au grăbit să iee parte. Președinte al adunării a fost ales dl protopop Ioan Vulcan, ear' notar Romul Ancușa. Cel dintâiu vorbitor a fost protopopul Maxim Popovici, care cu multă pricepere a arătat ce primejdie ar fi pentru noi dacă s'ar întrupa planurile de legi ale stăpânirii maghiare. Al doilea vorbitor a fost învățătorul Demetriu Pruneș și la urmă a vorbit bătrânul și mult vrednicul învățător Martin Țapu.

Propunerea de protestare a cetit-o protopopul Maxim Popovici; ea s'a primit cu toate glasurile. La urmă învățătorul Ioan Marcu, a mulțumit presidentului și celorlalți alegători care au venit la adunare.

Joi în 1/13 Aprilie s'a ținut în școala gr.-cat. din **Reghinul-săsesc** adunarea de protestare a alegătorilor români din cercurile electorale **Reghin** și **Ghernesig**. Adunarea, la care au fost de față peste o mie de alegători din amândouă cercurile, a decurs precum urmează:

La 11 ciasuri înainte de amiază dl protopop Galacteon Șagău deschide adunarea prin o cuvântare frumoasă, în care

nu mai găsește nimic! așează cele două capete cu dinții rînjiți în ferestri, de 'ți-se părea că rîd; pe urmă unge toți părții de sânge, ca să facă mai multă ciudă caprei, apoi își caută de drum. Cum a eșit dușmanul din casă, iedul cel mic se dă iute jos și încue ușa bine, apoi începe a plânge cu amar după frățiorii sei.

Când jelea el așa, eaca și capra venia cât putea, încărcată cu de-ale mîncării și gâfîind. Când vede cele două capete rînjite în ferestri: „Dragii mămuțuții, dragi, zise. Cum așteaptă și-mi rîd înainte când mă vîd. Băieții mamii băieții frumoșei și cucuieții!” — Bucuria caprei nu era proastă! Dar' când s'apropie bine: un tremur o cuprinde și ochii 'i-se pănginesc. Merge până la ușa cum poate, și începe: Trei iezi cucuieții... și iedul cel mic sare și-i deschide ușa, și cu lacrimi începe să-i spună:

— „Mămucă, mămucă, uită-te ce am pățit noi!” Capra rămâne încrămențată; mai pe urmă 'și-a mai venit în fire și-a întrebat: „Da ce-a fost aici, copile?” — Ce să fie, mămucă, ia cum te-ai dus d-ta, n'a trecut tocmai

arată scopul aceleia, și propune ca să se aleagă doi președinți și doi notari.

După-ce s'au ales președinții, în persoanele dlor protopopi Galacteon Șagău și Petru Uilacan, și notarii, în persoanele dlor Dr. Ioan Popescu și Sever Barbu, ia cuvîntul dl Alexandru Tîrnăveanu. Într'o cuvîntare frumoasă vorbitorul arată primejdia ce amenință poporul nostru prin legile guvernului, care nu vor alta decât nimicirea noastră, și propune ca adunarea să protesteze sus și tare împotriva acelor.

Tot cam astfel a vorbit și dl Ioan Duma, preot în Săcalul-de-Câmpie.

După acestea dl avocat Dr. Ioan Popescu cetește și propune spre primire o rezoluțiune, prin care adunarea protestează împotriva tuturor legilor bisericesti ale guvernului și cere respingerea lor.

Rezoluțiunea s'a primit între strigăte de „să trăească”.

În același timp adunarea a trimis M. Sale Împăratului o telegramă de susținere și alipire.

În sfîrșit dl protopop Petru Uilacan prin o cuvîntare în care arată nedreptățile și asupririle ce întîmpină Românii din partea Ungurilor, închide ședința.

Despre adunarea de protestare ținută tot în aceeași zi în **Sân-Miclăușul-mare** ni-se scrie de acolo, că la aceea au luat parte o mulțime de cărturari și popor din toate cercurile acelea. Adunarea s'a deschis la 10 oare înainte de amiază prin dl protopop Pavel Miulescu, care într'o cuvîntare frumoasă a arătat scopul aceleia, precum și primejdiile de care sîntem amenințați prin legile bisericesti ale stăpînirii. Afară de dl protopop Miulescu au mai vorbit și alți domni împotriva legilor amintite. Pe urmă dl George Bălan din Comloșul-mare a propus ca să se trimită o telegramă de susținere către M. Sa Împăratul; ceea-ce s'a și făcut.

mult și s'aude cineva bătînd la ușe și zicînd: Trei iezi cucuiezi, ușa mamei descuieți!”

— Și?... „Și frate-meu cel mai mare năîng și neastîmpărat, cum îl știi, fuga la ușe să deschidă.

— Și-atunci? — „Atunci eu m'am vîrît iute în horn și fratele cel mijlociu sub chersin, ear' cel mare se dă după ușe și trage zăvorul.

— Și atunci?... — „Atunci grozăvie mare! Nănașul nostru și prietenul d-tale, cumătrul lup, se și arăta în prag!

— Cine? Cumătrul-meu? El care s'a jurat pe pîrul seu că nu 'mi-a spîria copilașii nici-odată?...

— Apoi de; mamă, cum vezi 'i-a umplut de spîrieți! Ei las! că 'l-ai învîța eu! Dacă mă vede că-'s o vîduvă sîrmană și c'o casă de copii, mai trebuie să-'și bată joc de casa mea? și pe voi să vî pună la păstramă? Nici o faptă fără plată! Ticălosul și mangositul! Încă se rînjia la mine căte-odată, și-'mi făcea cu mîseaua... Apoi doar' eu nu-'s de acelea de care crede el: n'am sărit peste garduri nici-odată de când sînt! Ei, taci tu, cumetre! Cu mine 'ți-ai

Sinodul archidieceșan în Sibiu.

Duminecă în 4/16 Aprilie n. s'au început în sala cea mare a seminarului „Andreian” din Sibiu ședințele sinodului archidieceșan gr.-or. După sîvîrșirea slujbei dumnezești obicînuite în biserica parochială din „Cetate”, membrii sinodului s'au dus cu toții în sala seminarului. La oarele 12 Excelența Sa metropolitul Miron a deschis sinodul prin o cuvîntare ocașională. După aceea sinodul 'și-a început lucrările. Deputatul Partenie Cosma prezentează în numele mai multor deputați sinodali un proiect de rezoluțiune privitor la legile bisericesti ale guvernului și roagă sinodul să-l primească. Sinodul primește propunerea și numește o comisiune de preoți și mireni care să facă dare de seamă în ședința următoare asupra aceleia.

În ședința a doua a sinodului, care s'a ținut în ziua următoare, Luni, comisiunea aleasă în ședința dintâiu în afacerea propunerii privitoare la legile bisericesti, aduce la cunoștința sinodului că a primit proiectul făcut de dl P. Cosma, afară de punctul despre ducerea lui în îndeplinire. După o sfătuire lungă și după-ce a respins propunerea deputatului Romul Furduiu, anume ca sinodul să respingă și legea despre recepțiunea Ovreilor, sinodul aduce un conclus, prin care combate legile bisericesti ale guvernului, afară de legea privitoare la Jidovi, și roagă pe metropolitul ca împreună cu ceilalți episcopi să protesteze la locurile mai înalte împotriva legilor numite. Cu acestea s'a închis ședința din această zi.

Tulburări în București.

Asupra unor fapte petrecute Luni în București, biuroul (cancelaria) de presă (care dă vesti în lume) a trimis următoarele:

București, 18 Aprilie n. Un număr de meșteșugari și măiestri,

pus boii în plug, apoi ține minte că ai să-'i scoți fără coarne.

— Of! mămucă, of! Mai bine taci și lasă-'l în plata lui Dumnezeu! Că știi vorba: „Nici pe dracul să-'l vezi, da nici cruce să-'i faci!”

— Ba nu, dragul mamei! că „până la Dumnezeu sîntii îți iau sufletul!” — Și de aci încolo capra căuta vreme cu prilej ca să facă pe obraz cumătru-seu.

— Aha: ia acum 'i-am găsit leacul, zise ea; taci! că-'i fac eu cumătrului una de 'și-a mușca labele!... Aproape de casa ei, era o groapă adîncă: tocmai acolo-i nădejdea caprei

— La cada cu dubală, cumetre lup; că nu-i de chip! Ha la treabă cumetriță, că lupul 'ți-a dat de lucru!

Și așa zicînd, pune poalele în brîu, își suflecă mînele, atîță focul, și se apucă de făcut bucate. Face ea sarmale, face plachie, face pască cu smîntîna și cu ouă, și fel de fel de bucate. Apoi umple groapa cu jaratic și cu lemne putregăioase ca să ardă focul moenit. După asta așează o leasă de nule

care se cred păgubiți prin noul proiect de lege despre impositivale comunale ce a ajuns la desbatere în cameră, ațiați de opoziție, s'au prezentat în masse în edificiul camerei, spre a prezenta presidentului camerei o petițiune. Presidentul a promis că va ține după puțină socoteală de propunerile de modificare cerute. Cu toate încercările opoziției de a opăci desbaterea proiectului, aceasta s'a început, și după-ce propunerea pentru amânarea desbaterii s'a respins cu mare majoritate, s'a trecut la desbaterea generală. Se părea că totul va decurge în liniște. Când însă ministrul domeniilor, Carp, a părăsit camera, a fost huiduit de către mulțimea ce era adunată și care a aruncat cu petri asupra trăsorii. Gendarmii călări, care au alergat îndată acolo, au împrăștiat cu ajutorul polițiștilor mulțimea, care s'a strins ear' în hala pieței învecinate. Numeroși manifestanți s'au urcat pe coperișele caselor din apropiere și de acolo au aruncat cu petri asupra gendarmieriei și a polițiștilor, din care mai mulți, între acestia și un subcomisar au fost greu răniți. Sergenții de poliție au păstrat multă moderațiune, numai foarte puțini dintre manifestanți au suferit răni ușoare în decursul încăierării. Ministrul-president și ceilalți ministri au trebuit să părăsească pe jos edificiul camerei, după-ce într'aceea s'a ridicat ședința aceea, în mijlocul amenințărilor manifestanților. Ministrii au fost salutați în modul cel mai respectuos de către numerosul public. Numai decât ordinea a fost ear' deplin restabilită.

Lucruri mari în Sârbia.

În Sârbia, tinărul regat cu un rege de tot tinăr, abia de 16 ani împliniți, s'au întâmplat în săptămâna trecută lucruri mari.

Eată prima telegramă care a vestit despre faptele petrecute :

Belgrad, 14 Aprilie nou. Regele Alexandru a dat astă-noapte poruncă să aresteze pe regenții Ristici și Belimarcovici, care conduceau afacerile până-ce regele era să ajungă vârsta de 18 ani. El li-a împărtășit că se declară majorean și a numit numai decât ministerul sub presiunea lui Dokici. Trupele adunate au depus jurământul de fidelitate către regele. Casele regenților și ale ministrilor sunt încunjurate cu soldați. Noul minister s'a compus astfel: Dokici: presidiu și instrucțiune; Franassovici: războiu; colonelul Stancovici: lucrări publice; Vuici: finance; Milosevici: comerț și agricultură; Milosavljevici: interne. Totul s'a petrecut în liniște.

O a doua telegramă sună astfel :

Belgrad, 15 Aprilie nou. În oraș a domnit o veselie sgomotoasă; casele sunt decorate. Poporul percurge străzile iubind și aclamând furtunos pe rege. Fostilor ministri și metropolitului Mihail li-s'au făcut „șari-vari“. Scupștina s'a dizolvat; nouele alegeri se vor face la 15 Maiu. Regenții sunt arestați în locuințele lor. Aseară orașul a fost ituminat. Regele, care s'a arătat pe balcon, a fost aclamat furtunos. Din lăuntru ferii se vestește că pretutindenea domnește liniște deplină. Trupele au făcut pretutindenea jurământul de credință. Ristici, fostul regent, se crede că va părăsi țeara.

SCRISORI.

Domnule Redactor!

În comuna Tornia (comitatul Cianad) s'a dat a doua zi de sf. Paști o petrecere română cu scop de a se ajutama școala română din loc. Petrecerea a fost una dintre cele mai însuflețite și viale, a decurs în cea mai bună ordine și a durat până la ziua albă. Reușita petrecerii a depins foarte mult dela

prezentarea jocurilor naționale „Bătuta“ și „Călușerul“ sub conducerea învățătorului George Petrovici, tocmai așa de mult a depins dela vialitatea mult st. doamne E. Moga, preoteasă locală, care sub tot decursul petrecerii s'a nisuit a o ridica la o adevărată petrecere română. Nu ne mirăm mult, căci e sora prezelosului luptător național Vasile Mangra. Amintim cu plăcere că nu „Csárdás“-urile, ci adevăratele hore și jocuri românești obicnuite pe aici, au jucat rolă. Venitul a fost de 58 fl. Suprasolviri s'au primit din partea reverendisimului domn Vasile Mangra 2 fl. și din partea mult st. doamne E. Moga 1 fl. Primească mulțumitele noastre călduroase pentru jertfele aduse.

Nu pot a trece cu vederea faptul, că stăpânirea maghiară nu a lăsat neconturbată nici această petrecere, ci a aflat de bine a trimite 2 gendarmi, care cu sulțile scoase au priveghiat petrecerea. Ne pare de o parte bine că astfel se pot și ei convinge despre frumoasa decurgere a petrecerilor române.

Cu toată stima

Tornia, la 1/13 Aprilie 1893.

Ioan Crișan.

Cușeni, în 14 Aprilie 1893.

Preastimate Dle Redactor!

În mult prețuita „Foaia Poporului“ din Sibiu cu data 21 Martie (2 Aprilie) a. c. nr. 12 a apărut o corespondență cu data: Lăpușul-unguresc, referitoare la mai multe școale din protopresbiteratul meu sub numele Șerparul, deci în interesul adevărului, din partea mea sînteți rugați cu tot respectul ca să binevoiți a publica în „Foaia Poporului“ următoarea mea :

Declarațiune.

Toate cele cuprinse în corespondența cu data Lăpușul-unguresc, și publicate în nr. 12 al „Foi Poporului“ nostru referitoare la unele școale din tractul meu, le resping cu dispreț, ca pe unele ce nu au nici o basă, și în detalii nu mă demit până atunci a intra, până când autorul aceleia, care este acum subscris Șerparul, nu va eși de sub întunec la lumină cu numele seu adevărat.

Primiți, preastimate Domnule Redactor, stima mea.

Samuil Cușă,
protopresbiter.

numai înținată și niște frunzari peste dînsa; peste frunzari toarnă țărînă și peste țărînă așterne o rogojină. Apoi face un scăunaș de ciară anume pentru lup. Pe urmă lasă bucatele la foc să fearbă și se duce prin pădure să caute pe cumetrul seu și să-l poftescă la praznic. Merge ea ce merge și dă cu crucea peste lup.

— „Bună vremea, cumetru! Da ce vînt te-a bătut pe-aici?“ — Bună să-ți fie inima cum 'ți-e căutătura... apoi de! nu știi d-ta că nevoia te duce pe unde nu 'ți-e voea? Ia nu știi cine-a fost pe la mine pe-acasă în lipsa mea, că știu că 'mi-a făcut-o bună!

— „Ce fel, cumetriță dragă? — Apoi ia, a găsit iezii singuri, 'i-a ucis și 'i-a crăm-poșit de le-am plâns de milă. Numai veduvă să nu mai fie cineva!“

— „Da nu mai spune, cumetru!“ — Apoi de-acum ori să spun, ori să nu mai spun, că tot una 'mi-e. Ei, mititeii, s'au dus către Domnul și datorii ne face să le căutăm de suflet. De aceea am făcut și eu un praznic, după

puterea mea, și am găsit de cuviință să te poftesc și pe d-ta, cumetre, ca să mă mai mîngăi“.

— „Bucuros, dragă cumetru, dar' mai bucuros eram, când m'ai fi chemat la nuntă“.

— Te cred, cumetre! d'apoi de! nu-i cum vrem noi, ci cum vrea cel de sus!

Apoi capra pornește înainte plîngînd, ear' lupul după dînsa, făcîndu-se că plînge.

— „Doamne, cumetre, Domne! zicea capra: de ce 'ți-e mai drag în lume, tocmai de aceea n'ai parte“. — Apoi de! cumetru, nu-ți face și d-ta atîta inimă rea, că odată avem să mergem cu toții acolo. — „Așa este, cumetre, nu-i vorba; dar' sormanii gîglici, de cruzi s'au mai dus!“ — Apoi de, cumetru; se vede că și lui Dumnezeu îi plac tot pușori de cei mai tineri! — „Apoi dacă 'i-ar fi luat Dumnezeu, ce 'mi-ar fi? Dar' apoi așa?“

— Doamne, cumetru, Doamne! oi face și eu ca prostul... Oare nu cumva nenea Martin a dat raita pe la d-ta pe-acasă; că

'mi-a și spus, că dacă-ai vrî d-ta să-ți dai un băiat să-ți învețe jocăria.

Și din vorbă în vorbă, din una 'ntr'alta, ajung la cumetru acasă.

— „Ia poftim, zise ea luînd scăunenciul și puindu-l deasupra groapei cu pricina; șezi colea și să ospetezi oleacă, din ce ni-a dat Dumnezeu“. — Răstoarnă apoi sarmalele în strachină și 'i-le pune dinainte. Atunci lupul nostru începe a mânca hilpov, și gogîlț, gogîlț, gogîlț îi mergeau sarmalele întregi pe gît.

— Dumnezeu să ierte pe cei răposăți, cumetru, da bune sarmale ai mai făcut

Și cum ospeta el, buf! cade fără sine în groapa cu jaratic, căci scăunenciul de ciară se topise și leasa era sprijinită: nici mai bine nici mai rău, ca pentru cumetru.

— „Valeu, cumetru, talpele mele! Mă rog scoate-mă că-mi arde inima în mine!“

— Ba nu, cumetre, că așa 'mi-a ars și mie inima după ieziorii mei. Lui Dumnezeu îi plac pui de cei mai tineri, mie însă îmi plac și de ăștia mai bătrîni, numai să

De pe lângă Arleş, la 2 Aprilie 1893.

Preaonorate Dle Redactor!

Cetind în mult iubita noastră foaie „Foaia Poporului“ nr. 10 despre comuna ungurească Gerjen, cum sînt de stricați locuitorii acelei comune din cauza beuturii de vinars (rachiu), nu m'aș supăra deloc, dacă aș ceti în fiecare nr. al foii noastre, că: toți cei din Ungaria sînt porniți pe drumul fraților lor din Gerjen. Dar' m'e supără foarte mult, că și în comune de-ale noastre se întemplă asemenea lucruri.

Când am cetit despre numita comună ungurească, îndată, ca fără voe oare-cum m'am văzut îndemnat a vă scrie, dle redactor, unele lucruri, ce bantue pe săteni de prin părțile acestea, și cu deosebire pe locuitorii comunei Poșaga-de-jos.

Preaonorate dle redactor! Cu toată stima sînteți rugați din parte-mi a da loc acestor rînduri, în mult prețuita d-voastre foaie, care este ca un soare de primăvară, ce răsare după o lungă și furtunoasă iarnă, care își revarsă binefăcătoarele sale raze, de a lumina și încălzi pe bietul popor român, care de veacuri a stat cuprins de întunerecul neștiinței. Ca cetind unii, și ascultând alții, se se îndrepte toți aceia care sînt porniți pe prăpăstiosul povârniș al beuturii de vinars, care numai la bine pe nici un închinător al lui nu-l duce, fără numai la sărăcie, și în urma urmelor, la moarte îndoită adică: moarte trupească și sufletească.

Locuitorii comunei Poșaga-de-jos atît sînt de stricați, din punct de vedere moral, încât cu drept cuvînt se poate zice despre ei ce s'a zis despre Gerjeneni, dar' nu numai bărbații din această comună sînt stricați moralicește, ei și femeile, ba chiar și fetele, stau de-arîndul în cărcimă. Nu e zi lăsată de Dumnezeu, în care se nu fie cărcima lui Ifig îndesuită.

Dar' apoi încă două lucruri tot așa de rele, ca și beutura de vinars mai au acești săteni. Mai toate femeile sînt fumătoare și jucătoare de cărți. Zile întregi, stau femeile în rînd cu bărbații la beut, la joc de cărți, cu pipa ori sugarea în gură, în loc se se ocupe cu furca, acul și răsboiul, după-cum e datina femeii române de pe la sate. De când bantue acest rēu, în această comună, oamenii au început a scăpăta, a da îndrēt, ba unii au ajuns chiar la sapă de lemn. Din oameni care oare-când erau cei mai cu stare în aceste părți, au ajuns a fi datori dela unul până la altul, la cassele de păstrare din Trăscău și Ofenbaia, ba unii la amēndouē și și prin Turda.

fie bine fripti, știi colea, se treacă focul printr'înșii.

— „Cumētră, mē pirllesc, ard, mor, un mē lăsa!“ — Arzi, cumetre, mori, că nici viur nu ești bun. De-abia 'i-a mai trece băiatului āstuia de spāriat, că mult pēr imi trebuia dela tine ca se-'l afum!

— „Mē ustură inima în mine, cumētră, mē rog scoate-mē și nu-'ți mai face atāta osāndă cu mine!“ — Moarte pentru moarte, cumetre; arsură pentru arsură, că bine o mai plesniși adinea-ori cu cuvinte din scriptură!

După asta capra și cu iedul au luat o căpiță de fēn și au aruncat-o peste dînsul în groapă, ca se se mai potolească focul! Apoi la urmă năpădiră asupra lui și-'i mai trîntiră în cap cu bolovani, și cu ce au apucat, până îl omorîră bine.

Și așa s'a păgubit sērmana căpră și de cei doi iezi, da și de cumētru-seu, lupul, păgubașe a rēmas și păgubașe se fie!..

Acest rēu e lătit mai cu seamă de cānd n'au preot, după-cum spun cei bētrāni. Deși comuna e de două confesiuni, nici o biserică nu-'și are preotul seu acum de 10 ani. Cāt de rēu se poate strica un popor, fără conducător.

Aș putē urma și mai departe cu date triste despre acest popor, dar' mē mărginesc cu atātea deocamdată, în speranță că doară rēul nu se va lăti înai departe, fiindcă biserica gr.-or. o se-'și aibă păstorul seu sufletese nu peste mult. Care cred, ba sînt convins, că va face totul ce fi va sta în putere pentru stîrpirea acestui rēu. Stiu că e un om, căruia fi stă foarte mult la inimă binele și interesele acestui popor.

Cu toată stima
Ioan Vesa, invēțator.

CRONICĂ.

Curia din Budapesta a respins cererea ce au înaintat-o dnii Andreiu Baltes și I. Popa Necșă în contra osāndei dela 17 Martie n. a curții cu jurați din Cluj. În curēnd deci cei doi osāndiți vor trebui se între în temniță ear' „Tribuna“ se plătească amenda de 500 fl. la care a fost osāndită și ea pentru articolul „Cu aceleași arme“ publicat în 14/26 Martie anul trecut.

Armata și ungerii. Foaia maghiară „Pesti Napló“ vestește din Dobrițin că în zilele acestea cāntăreata dela teatrul unguresc din Pesta, Luisa Blaha. avea se joace în teatrul din Dobrițin într'o bucată teatrală. Comandantul regimentului împērătesc de acolo colonelul Swich a oprit înse musica militară de a cānta în teatru. Fișpanul a trimis atunci o telegramă cātră baronul Waldstätten, comandantul corpului de armată din Timișoară, rugāndu-'l se nimicească opreliștea. Comandantul de corp a trimis fișpanului un rēspuns prin care fi arată că nu-'i poate implini rugāmintea. Vorbind tot despre această întemplare, o altă foaie ungurească, „Magyar Hirlap“ spune că din **porunca Maiestății Sale Împēratorului** ministrul de rēsboiu baronul Bauer ar fi oprit *musicile militare de a cānta în teatrele ungurești*. „Pester Lloyd“, aduce și el această știre.

Întemplările din Sērbia. Cu privire la întemplările din urmă în Sērbia, despre care dām știre la alt loc al foii noastre, gazetele străine primesc dela oamenii lor de încredere din Belgrad (residența crāiescā a Sērbiei) următoarele amēnunțe: Joi pe la ameazi regenții și ministrii au primit invitările obișnuite la prānzul crāiesc, care de obicei se ia la 8 oare seara. Cam cu un sfert de cias înainte de oarele 8 seara invitații erau deja în castel. Înainte de sosirea regelui, a zis *Risticl*, unul dintre regenți, cātră *Avacumovicl*, ministru, că regele va ave poate se le împārtașească ceva despre părinții sei. La prānz au fost de față regenții, șese ministri, amēndoi adjutanții regelui maiorul *Cirict* și *Cumricl*. În timpul prānzului intră un lacheu (servitor) al curții și spuse ceva încet lui *Cirict*. Îndată după aceea acesta se sculă și zise cātră regele: „**Got oveje!**“ (e gata). După aceste cuvinte regele se ridică în picioare și întorcēndu se cātră regenți, zise: Domnilor regenți! Timp de patru ani ați purtat în numele meu puterea regală; vē mulțumesc din inimă pentru osteneala d-voastre. Acum mē simt în stare și chemat a lua eu însumi în māni puterea regală, și o voi și lua din acest moment, și

rog pe domnii regenți a-'mi preda mulțumita lor în scris“. La aceste cuvinte *Risticl* a rēspons: „Maiestate! Eu și conregentul meu Belimarcovicl sîntem încredințați prin constituție cu regența și timpul slujbei noastre e mărginit în mod constituțional (adecă prin lege). De aceea nu sîntem în stare de a ne da demisiunea. Dacă M. Voastră Vē simțiți chemați a lua înșivē puterea regală în māni noi nu avem nimic împotrivă, dar' o hārtie în scris despre aceasta nu putem da“. În acel moment se deschise ușa casei dealături, unde erau așezați soldați sub comanda căpitānului *Miscovicl*. Ministrul de rēsboiu *Baghicevicl* care se afla și el între ministrii invitați la prānz pāși spre *Miscovicl* și zise: „Dle căpitan! cum ai cutezat se vii în castelul regal fără de știrea și porunca mea?“ „Dle general“, rēsponse *Miscovicl*, „în acest moment mē supun numai poruncilor M. Sale regelui“. În timpul acesta regele s'a retras și ușa s'a închis în urma lui. Invitații n'au mai văzut din acel moment pe regele în seara aceea. Ca se mai stee la prānz, de aceasta nu mai putea fi vorbă. În urmă li-s'a spus că nu li-e iertat a părăsi castelul și că s'au întocmit pentru ei odăi în noul palat. Nici unul din ei nu a durmit toată noaptea, numai Belimarcovicl a ațpit puțin. Dimineața în ceea zi li-s'a dat cafeaua, ear' la ameazi au fost duși în trāsuri închise, însoțiți de cāte un oficer, la locuințele lor. Numai acolo, au înțeles ei tot ce s'a petrecut și despre ce ei n'aveau nici o cunoștință.

Loc deschis. *)

Mulțumită publică.

La producțiunea împreunată cu cāntări, teatru și joc, arangiată de „Reuniunea sodalilor romāni din Sibiiu“ în 12 Februarie (31 Ianuarie) a. c. au încurs următoarele suprasolviri, și anume:

Dela dl Dr. Petru Cioran, medic 2 fl.; Pantaleon Lucuța, căpitan în pens. 1 fl. 50 cr.; Alexandru Lebu, proprietar 1 fl. 20 cr.; Ioan Damian, of. cons. 1 fl.; Preacuvioșia Sa domnul Dr. Ilarion Pușcariu, arhimandrit și vicar arhiepiscopesc 1 fl. 20 cr.; Ioan Mihaiu, ospētar 80 cr.; Septimiu Albini, redactor la „Tribuna“, Constantin Stezar, căpitan c. și r. în pens., Spaeck jun., Precup, Dr. Ioan Marciac, conceptist adv., Dr. Em. Popescu, prof. sem., — cāte 50 cr.; Dr. Remus Roșca, secretar cons., Dionisiu Decei, invēțator gr.-cat., Carol Ott, G. Moldovan, Dr. P. Span, prof. semin. și X.—Y., — cāte 20 cr., ear' prin postă dela dl Galacteon Șagău, protopresbiter în Reghin suma de 5 fl.

Subscrisul comitet își ține de datorință a aduce susnumiților mulțumita sa pentru sprinjinul oferit și cu această ocaziune.

Din ședința comitetului „Reuniunii sodalilor romāni din Sibiiu“, ținută în 1/13 Aprilie 1893.

Nicolae Cristea,
președinte.

Ioan Ciotea,
notar prov.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește rēsponderea.

Posta redacției.

Dni Mita Popovici, Gathala. Afacerea aceasta mai bine va descurca-o un avocat. Publicāndu-se ceva, nenorocita vēduvă nu ar cāștiga nimic, ci de rēu va scăpa numai așa, dacă va face o arētare la lege în contra pēcătoșilor căror nu li-a fost milă se o aducă la atāta nenorocire. Tot așa și în afacerea cu islazu și pădurea, faceți cu toții arētare înaintea legii.

Dni L. Sima, Morin. Ziarele din Romānia (București) sînt: „Romānul“, „Voinea Națională“, „La Patrie“, „Timpul“, „L'indēpendance Roumaine“, „Lupta“ și „Adevērul“. Instituțiuni de credit sînt în mai multe orāșe. Tot așa și filiale ale Bāncii Naționale. Prin scris numai cu greu vei putē face înșe treabă. Dl P. D. este profesor la „Asilul Elena Doamna“.

ECONOMUL

redactat de D. COMȘA.

Călindarul economic.

Aprilie (Prier).

Acasă și în grădină. Neavând alt lucru mai grabnic, apucă-te și curăță curtea (ograda, ocolul) de gunoaietrebnice și de noroi (tină, imală) cu desevirșire, apoi o obleşte așa ca apa să aibă scurgere, firește nu înspre locuință sau alte clădiri nici înspre groapa de gunoiu, apoi așterne mult petriș sau și bucăți de cărămidă ori de peatră; după băducirea și netezirea petrișului, pune nêsip aspru, la început mulțisor, ear' mai târziu puțin câte puțin. Urmarea este, că apa se străcură cu înlesnire în jos, șerpuiind printre petriș și mijlocind svântarea curții în timpul cel mai scurt. Strînge și aruncă pe gunoiu măturătura din curte, de asemenea glodul și pământul gunoios din șanțuri, părae, de pe uliță sau de aiurea. Calcă și stropește cu urină (ud) grămada de gunoiu cât mai adese-ori. Păstrează uneltele economice la adăpost și, de e cu puțință, toate la un loc, într'un șopron (găbănaș, cămară) anume, dacă e să le ai totdeauna la îndemână și să nu perzi vremea căutând mereu. Scoate din pivniță și uscă la soare nêsipul, în care s'a fost ernat legumile. Înlocuește acest nêsip la câte 3—4 ani prin altul proaspăt și mărunt. Spală și afumă cu pucioasă buțile și butoaietele (hărdaele, poloboacele) care după-ce s'a deșertat de vin și apoi le păstrează astupate bine.

Chiar și având nutreț, cumpără țărîțe și mai ales așa numită făină roșie, care în timpul mai nou s'a efinnit peste măsură și care hrănește vitele de minune.

Cu prilejul clădirii unei locuințe din nou, dă întâietate ușilor înalte și mai cu seamă ferestrelor cât mai mari și stând în fața soarelui.

Seamănă în grădină sîmburi de poame, într'un pământ mărnos, fraged, săpat adînc cu hărlețul și încâtva adăpostit înspre vînturile răci. Dacă de aiurea n'ai pute căpeta sîmburi, adresează-te la un neguțator de sîmînțe din cutare oraș. Proptește și leagă pomii tineri de pari (araci, lăstari) puternici și înțepeniți cât mai bine. Scoate din pământ, taie-le rădăcinile mai bine de jumătate și apoi sădește aiurea pădureții de un an sau de doi.

Dacă e să ai ce scoate în toiul verei, cumpără din oraș și pune a cum cartofi (crumpene, picioici, baraboi) de soiuri foarte timpurii. Începe a sîmna fasole și a pune rêsaduri timpurii de varză (curechiu), chil (chel, varză creată), calarabe, țeler și lăptucă (sălată, șelată). În orașe pe la grădinari se pot căpeta asemenea rêsaduri. Sădește ceapa de prăsilă și cățîii de usturoiu.

În pădure și la munte. De este să vinzi la toamnă lemne fătoase și aevea bune de foc și să faci cu ele negoț mai mare ca de obicei, taie fagii și carpini și arțarii sau alți asemenea arbori (pomi de pădure) până a nu fi început mărza (sucul) să umble, așadar' cu începere de toamna și până în ajunul odrăslirii; căci doborîte fiind peste vară, lemnele se clocesc oare-cum, perd fața lor firească și ard cu anevoie. De asemenea taie lemnul de lucru acum de timpuriu sau în ajunul ernei. Taie arborii cât mai aproape de pământ și-i dărăburește cu ajutorul unui ferestreu (firez) mare. Decât să dobori cutare arbore și apoi să-l lași să putrezească sub cuvînt, că ar fi

destui alții și mai și, negreșit mai bine este să-l lași nedoborît. Dacă fiecare ar căra toate sau aproape toate lemnele ce a tăiat cum și arborii rêsturnați sau frânți de vijelii, câtă pădure nu s'ar cruța pe seama urmașilor! Nu despoia și nu îngădui altora să despoaie coaja de pe pomi nici să înfigă toporul (sécurea) eac'asa unde apucă, cășunând astfel putrezirea atâtor arbori folositori. Nu frînge vîrfurile brazilor tinerei (numiți pe alocurea hăciugă) nici nu stîrpi, fără trebuință, arboreii și tufele menite a da naștere la o nouă pădure. Nu lăsa să pască în pădurile de înființat boi, vaci și rîmători și cu atât mai puțin cai și capre.

Pe unde pădurea ce stăpânești s'ar fi pleșugit de erburi, seamănă floare de fîn ales. Sporește gunoiul prin adaugerea de putregaiu, frunze uscate și alte asemenea materii, dacă este să ai cu ce îngrășa fînațele îndepărtate și deloase. Nu lăsa apa rece de isvor să se reverse peste fînaț, ci o abate pe un șanț îngust.

Despre lapte.

Laptele e un corp alcătuit din mai multe materii, precum sînt: apă, grăsimi, caseină (caș), albumină (urdă), zahăr și niște săruri.

Mai multă e apa, anume 87.5%, adecă în 100 chlgr. de lapte se află 87.5 chlgr. de apă; ear' celelalte materii fac 12.5%. Astfel e alcătuit laptele de vacă; cel de oaie conține tot aceleași materii, numai cu deosebirea aceea, că are apă mai puțină, anume 82.5%; ear' celelalte materii dau 17.5%. Mai cu seamă conține laptele de oaie mai multă grăsimi și caseină (caș) decât laptele de vacă.

Cea mai însemnată și mai prețioasă materie din lapte e grăsimi, pentru-că, cu cât un lapte e mai gras, cu atât e mai scump; pentru-că untul, produsul cel mai prețios ce îl scoatem din lapte, consistă în partea cea mai mare din grăsimi; și ear' cu cât brânza e mai grasă, cu atât mai scumpă e.

Grăsimi se află în lapte în formă de foarte mici globulețe, pe care cu ochiul liber nu le putem vedea, ci numai prin mijlocirea unui microscop (un fel de ochian care arată lucrurile foarte mari). Globulețe de acestea se află în lapte cu milioanele.

Laptele se formează în uger, care la vaci are 2 despertăminte, fiecare înzestrat cu câte 2 țîțe. Ugerul e compus din o mulțime de celule și beșicuțe, care descompunîndu-se formează laptele. Prefacerea aceasta în lapte se presupune că se întîmplă în partea cea mai mare în decursul mulsului sau a suptului.

Laptele ce îl dă vaca îndată-ce a fîtat și în cele dintău zile următoare se numește curastă, lapte colostrăl sau colostru. Curasta se deosebește de laptele normal, e de colorare gălbînă, vîscos, are un miros particular și e cam sărată; pusă la foc se închiagă curînd.

Curasta e de mare însemnatate la nutrirea nou născutului vițel. Prin aceea că conține multă albumină e un nutreț foarte prețios și ușor de mistuit; ear' sărurile aflătoare în el în măsură mai mare au însușire purgativă și curăță rânza și mațele vițelului de necurățenii. De aceea să nu detragem vițelului curasta, ci să-l lăsăm să o sugă.

La facerea untului și a brânzei curasta e stricăcioasă, de aceea nu vom înțrebuința laptele colostrăl, peste tot laptele dela vacile nou fîtate în cele dintău opt zile.

Experiența de toate zilele ne arată, că nu toate vacile dau lapte mult și bun. Unele dau lapte mult și subțire, altele puțin și gras. Unele, pe lîngă tot nutrețul cel bun, dau lapte puțin, altele, care consumă tot același nutreț, dau lapte mult. Aceasta atîrnă dela diferite împrejurări. Odată înfrîurește individualitatea și rasa (soiul) vitei. Tot nutrețul cel bun, toată grija cea bună nu ajută nimic, dacă vaca n'are însușirea aceea de a da lapte mult. O vacă rea de lapte în ori-și-ce împrejurări dă lapte puțin, pe cînd o vacă bună de lapte, ținută și grijită bine, dă lapte mult, preface așa zicînd tot nutrețul în lapte. Atîrnă deci cantitatea și calitatea laptelui dela firea, individualitatea vacii, și apoi și dela soiul. Sînt unele soiuri de vaci, care sînt foarte lăptoase, ear' altele mai puțin lăptoase. Unele dau lapte mult și subțire, altele mai puțin și mai gros și totodată și mai gras. Așa e îndeobște cunoscut, că soiurile de munte dau un lapte mai gras, pe cînd cele de șes, pe lîngă o cantitate mare, un lapte subțire.

Mai departe e hotărîtor asupra cantității laptelui și împrejurarea aceea, de e vaca demult fîtată sau nu. Îndată după fîtat dau vacile cel mai mult lapte, cu cât însă vaca se apropie din nou de fîtat, laptele scade tot mai mult, până-ce vaca stîrpește. O vacă bună dă lapte 300 de zile și stă stearpă 65 de zile într'un an, și dă într'un an cam 2400—3000 de litre de lapte. Sînt însă vaci care dau și mai mult lapte.

Unele vaci, dacă nu s'au gonit, dau lapte și mai mulți ani de-arîndul.

Vîrsta vacilor încă are o influență asupra laptelui. Vacile tinere nu dau atîta lapte ca vacile cevași mai bătrîne. Cel mai mult lapte îl dă vaca după-ce a fîtat vițelul al 6-lea și al 7-lea, până aci laptele crește; ear' de aci încolo, cu cât îmbătrînește vaca, laptele scade.

Mișcarea în aer liber e foarte priincioasă vacilor de lapte. Umblînd însă prea mult, perd din lapte, ce se întîmplă mai cu seamă atunci, cînd vitele au o pășune slabă. Vacilor de lapte, care le înțrebuințăm la jug, trebuie să le dăm nutreț mai mult și mai bun.

În grajd se nu fie nici prea cald și nici prea frig. Apa de beut se fie curată și nu prea rece.

Pe lângă toate acestea se mai recere, ea se nutrim bine vacile de lapte. Știm, că de o vită de lucru d. e. numai atunci ne putem folosi, dacă e bine hrănită. Așa și dela vacile de lapte, numai atunci ne vom pute aștepta la lapte mult și bun, dacă le vom da nutreț de ajuns și bun. Cum anume se fie întocmită nutrirea vitelor peste tot, voi arăta cu altă ocaziune. Aici mai amintesc numai, că nutreț puțin produce lapte puțin și apăsos, adică un lapte, în care apa face mai multe procente decât s'a spus la începutul acestui tractat; ear' nutreț dat de ajuns produce lapte mai mult și mai gros.

În numărul 7, pag. 53 a „Foi Poporului” am vorbit despre muls, rămânând ca într'un număr viitor să vorbim despre tractarea mai departe a laptelui.

S. P. Barcianu.

Filoxera.

III.

Frunzele fiind acea parte (organ) de căpetenie a plantei, care din aer primește hrana și, pregătind din ea materii priincioase, le folosește pe acestea la preschimbară și a sucurilor sorbite de rădăcini din pământ în materii hrănitore, înțelegem că, perzându-și vița frunzele înainte de vreme, perde și puțința de a se hrăni și de a crește cu îmbelșugare. Ca și la pomii despoiați de frunzele lor de neșioasele omide, urmarea este, că vițele slăbesc, se pipernicesc din ce în ce tot mai tare, fac struguri puțini, mici, acri și apătoși, și în cele din urmă se uscă și se prăpădesc cu totul.

Dar' cum de se uscă frunzele, când ele de-adreptul nu sunt atacate nici de bărbătușii și femeiușile nearipați, nici de femeiușile aripate? Răspunsul la această întrebare ni-l dau rădăcinile. Cercetând cu deamănuntul rădăcina unei vițe băntuite, scoasă din pământ cu îngrijire, aflăm la capetele sau pe la mijlocul rădăcinilor subțiri, laterale (mustețe) niște umflături lunguiețe ca cărnăței, sau noduroase, de mărimea unui grăunte de păsat, sau a unui bob de mazere, și aceste umflături sânt semnul neîndoios, că vița băntuită, în adevăr e atacată de filoxeră. Punctele mici, galbene de pe ele ne arată locurile unde păduchele cel nearipat stă în grămezi mai mari laolaltă. Având aceasta, după-cum am arătat, cioc înțepător puternic, îl înfige până adânc în miezul rădăcinii, sugând în tignă și neîmpedecat de nime sucurile ce se află acolo. Prin împunsăturile cele multe rădăcinile ajung în un fel de întăritare, precum d. e. ajunge în întăritare pelea noastră, unde e înțepată de un țințar sau de o stelniță. Și precum la noi în giurul locului, unde am fost în-

țăpați ni-se roșește pelea, ne mănă și se face o umflătură, sau precum la noi, dacă ne-am înțepat cu un ac, se grămădește în giurul locului de pricină mai mult sânge ca de obicei, producând adese câte o umflătură sau bubă foarte primejdioasă, așa și în giurul locului dela rădăcina împunsă de filoxeră se grămădesc sucurile cu atâta îmbelșugare, încât nici gângăniile nu le pot suga cu totul, și astfel prisosul produce umflăturile, „bubele” rădăcinilor.

În starea aceasta bolnavă, rădăcinile cele subțiri, care mai ales au chemarea de a absorbi din pământ materiile hrănitore, rînd pe rînd înceată a-și mai face lucrul lor, încetul cu încetul se putrezesc și pe urma lor se putrezesc și rădăcinile mai groase. Ear' planta lipsită de rădăcini, va să zică de părțile, care se absoarbă hrana din pământ și se o dee mai departe tulpinei, pentru-ca astfel se ajungă la frunze, unde primește alcătuirea, forma și însușirile adevărat priincioase, nu se mai poate peste tot hrăni cum trebuie, de aceea-și perde acum și frunzele, și în cele din urmă ea întregă se uscă și se prăpădește.

Eată dar' cum gângania pe care abia o putem vedea cu ochii de mică ce e, atacând vița după vița, viie după viie, ântâiu din un ținut, apoi din țeara întregă, face ca, rămânând buțile goale, goale să rămână și buzunarele viierului. Și fiindcă mii și milioane de oameni se îndeletnicesc cu creșterea viței de viie și cu producțiunea vinului, înțelegem cum pagubele mai mici ale tuturor adunate laolaltă dau paguba cea mare de sute de milioane.

Acest primejdios vrășmaș al viței de viie s'a ivit mai ântâiu în America de Nord și de acolo a fost adus la noi în Europa și anumit în Țeara-Franțoească, la anul 1868, prin butași și sade de vițe. De atunci încoaci, în restimpul destul de scurt de 25 de ani, s'a răspândit prin toate țerile europene, care cultivă vița de viie. La anul 1877 în Ungaria erau molipsite câteva vii în jurul Panciovei, în întindere de vr'o 49 jugere catastrale, ear' în Ardeal nici una. De atunci încoaci și aici și în regatul învecinat România cu fiecare an se sporește numărul viilor băntuite de filoxeră.

Pagubele însemnate pricinuite de filoxeră ântâiu și ântâiu producenților de vin, dar' apoi și bunei stări economice a țerilor întregi, au silit pe cei-ce li privește mai deaproape precum și pe stăpânirea țerilor băntuite de ea, să chibzuească și să caute, care sânt căile și mijloacele cele mai potrivite pentru a împedeca pe deoparte răspândirea filoxerei, ear' pe de alta a o nimici acolo unde s'a ivit.

Oprirea din partea multor stăpâniri de a aduce din țeară străină butași sau sade de vița de viie, flori sau verdețuri,

n'a putut deloc împedeca răspândirea filoxerei și prin țerile, unde mai nainte nu era cunoscută, ear' necunoașterea pe deplin în toate amănuntele a felului de viețuire și de sporire și micimea ei, a îngreuiat și îngreuează și acum aflarea și întrebuițarea cu isbândă de reușită a unui mijloc de stîrpire.

Între cei care mai cu dinadinsul se îndeletnicesc a afla mijloace potrivite pentru combaterea filoxerei, stau în primul rînd Francezii, căci ei sînt cei mult păgubiți până acum în bunăstarea lor economică. Dar' cu toatecă stăpânirea lor a pus un premiu de 300.000 de franci (aproape 150 de mii de fiorini) pentru acela, care va arăta mai lămurit felul ei de viețuire și de sporire și cel mai potrivit mijloc pentru sigura ei nimicire, până azi încă nu s'a aflat nime, care să fi dobândit premiul. Mai multe mijloace au fost recomandate și întrebuițate cu mai multă sau mai puțină isbândă. Unele din ele nu se pot aplica pretutindeni, altele nimicind păduchele, nimicesc nu numai vița, ci fac și pământul pe un șir întreg de ani neroditor.

Care sînt aceste mijloace, vom arată pe scurt în cele următoare.

Prin locurile unde viile sînt așezate la șes și în apropierea rîurilor sau a canalurilor se abate apa prin trînsele așa, că iarna în timp de mai multe săptămâni să rămână înnecate. Umezeala, împreună cu răceala cea mare, omoară nu numai păduchele, ci și ouăle lui. Pagubă însă, că nu peste tot locul se află în apropierea viilor apa trebuincioasă și în atâta cătățime, ca să se poată îneca viia cu deservire. Și dacă ar rămâne undeva, pe o mică ridicătură, numai o singură viță molipsită, neînnecată, de acolo se molipsește în curînd earăși viia întregă. Ear' în părțile noastre, unde viile se află mai tot pe dealuri, acest mijloc sigur și ieftin, nu-l putem folosi deloc.

Accidul fenic sau *carbolul*, o fluiditate uleioasă, otrăvicioasă, care în timpul mai nou se folosește, în stare foarte subțiată, cu isbândă, la curățirea ranelor, la păstrarea cărnii ș. a., fiindcă nimicește vietățile mai mici și împedecă sporirea bureților celor mici, care fac ca diferite lucruri să se mucezească și să treacă în putrăjune, s'a întrebuițat și pentru nimicirea filoxerei de pe rădăcini. Dar' *carbolul*, omorînd păduchele, omoară și vița. Perderea cu toate acestea, n'ar fi mare, căci vițele atacate și așa sînt supuse peririi sigure. Rēul cel mai mare împreunat cu folosirea carbolului este, că, stricînd cu deservire toate materiile, ce ar pute sluj drept hrană plantelor, face, pe mai mulți ani, cu deservire neroditor pământul.

O altă materie otrăvicioasă, *sulfo-carbonul* (pucioasă sau sulfure împreunată cu carbon), o fluiditate limpede ca apa și cu un miros foarte greu, s'a întrebuițat

cu multă isbândă în multe părți. Fluiditatea aceasta turnată peste calciu (lamura varului ars) sau potașă, ne dă o sare, care fiind pisată se presară peste toată viia molipsită ori se intrupează pământului prin săpare. Urmând ploi, apa se străcură prin pământ și topește sarea, făcând totodată ca să ese din ea gazul cel cu miros greu și otrăvicios, care omoară toate găngăniile și oușele lor. Dar' și sulfocarbonul strică vițelor. Neajunsul cel mai mare al lui însă este, că fiind foarte scump, — 25—75 fl. pentru otrăvirea unei vii de 1 hectar — oamenii cu mai puțină dare de mână nu-l pot folosi.

Unde nici unul nici altul din mijloacele tocmai arătate nu s'a putut întrebuința, au căutat unii scăparea în *a nimică cu desevîrșire viia molipsită*. Spre acest scop, vițele se scot cu băgare de seamă din pământ, ca să nu li-se rupă rădăcinile, apoi se pun grămadă și se dau pradă focului, ear' pământul se sapă foarte adânc și se amestecă cu sulfocarbon, ca să se omoare și păduchii și oușele, ce au mai rămăs cumva pe undeva. Nici viile acestea nu pot fi folosite îndată în anul următor pentru sădirea de vițe noi, ci trebuiesc lăsate un an-doi să se odichnească.

Cu mijloacele de nimicire, precum vedem, n'au prea isbutit oamenii, poate că mai mulți sorți de isbândă vor ave prin alte două mijloace, care nu țintesc de-adreptul la nimicirea filoxerei, ci numai într'acolo, ca să facă vițele mai cu putere așa că ea să nu le poată aduce stricăciune. Mijloacele acestea sînt: *sădirea viței în pământ nêsipos, sau înnoirea viilor prin vițe americane*.

Pare ciudat lucru, ca viile noastre, molipsite tocmai prin vițe din America, acum să căutăm a le scăpa earăși prin vițe aduse din aceleași locuri, de unde ni-a venit și filoxera. Dar', precum cu toții știm, împotriva vîrsatului sau bubatului, noi tocmai prin aceea ne punem la adăpost, că ne oltuim tot cu venin de bubat luat dela alții sau dela vite. De ce să nu se poată face ceva asemenea și cu vițele de viie?

Prin cercetări făcute de mai mulți ani încoace asupra viilor din America, s'au încredințat oamenii, că deși filoxera acolo e acasă, totuși vițele americane nu îndură vre-o deosebită stricăciune, deoarece-avînd rădăcini cu mult mai îmbelșugate, decât vițele noastre, sînt cu mult mai puternice, și astfel trec mai cu înlesnire peste năcaz. Se recomandă deci cu drept cuvînt *înlocuirea vițelor noastre cu vițe americane care însă, producînd struguri mai mici și mai puțin gustoși, se fiesilite prin altoire cu soiurile noastre a produce același rod, care crește pe vițele noastre mai slabe și mai gingașe*.

Cum să se prăsească vița americană, de unde să se dobîndească, și cum să se

altnească, despre toate aceste, cred că va întreține pe onorații cetitori ai „Foi Poporului“ o persoană, care are destoinicia și cunoștințele trebuincioase.

Dr. D. P. Barcianu.

Retezarea trandafirilor.

În timp de vre-o 23 ani, de când mă indeletnicesc cu trandafirii, am avut destul privilegiu să mă încredințez, că la retezarea lor se fac greșeli fel și fel.

De aci deseale plângeri, că trandafirii s'au plictisit, că au trecut în mucezure și c. l. Va fi deci binevenită o expunere scurtă asupra retezării.

În vedere vom ave mai ales trandafirii tomnatici (remontanți, tea, burbon, noiset [cetește noasă] și de lună), care se privesc astăzi ca fiind mai aleși și mai pe sus de trandafirii vîraticii sau îndatinați. Acestia infloresc o singură dată pe an, ear' ceialalți mai de multe ori.

Trăinicia și forma coroanei, mulțimea, frumuseța și mărimea florilor atîrnă în mare parte dela cum și cînd se face retezarea. În lipsa de foarfeci de grădină ne putem ajuta cu cosorul. Am merge prea departe voind să arătăm, cum ar trebui făptuită retezarea trandafirilor atât de osebiți în privirea speciei, soiului vîrstei și c. l. Rămîne deci să atingem câteva puține reguli.

Începutul se face cu înlăturarea crențelor uscate, degerate, gheboase, slăbuțe, nodoroase cum și a celor prea îndesuite, pletoase sau virite cruciș printre celelalte. Puținele crenți și mlădițe rămase să fie oable sau aproape oable, sănătoase, bine dezvoltate și deopotrivă de departe, formînd împreună o coroană rară și lungureață sau încâtva rotundă sau folticoasă, potrivit cu soiul, de care se ține. Mlădițele de un an (anuale) se retează cu atât mai tare, cu cât sînt mai slăbuțe. Retezarea scurtă are de urmare firească dezvoltarea îmbelșugată a lemnului și flori puține, însă mari; dimpotrivă retezarea lungă slăbirea lemnului și flori multe. Mîncînd dela această lege, grădinarii pricepuți retează mlădițele trandafirilor slăbuți până la 2—4 muguri (boboci), ear' ale trandafirilor puternici în câte 5—6 muguri. A nu reteza de loc nici a împrăstia mîzga (sucul) din seamă afară, este a slăbi trandafirii oarecum inadins, cășunînd pleșugirea și adese uscarea crențelor.

Trandafirii de ori-ce soi se retează la noi întotdeauna primăvara.

La trandafirii numiți „Marechal Niel“ și „Gloire de Dijon“ cum și la alte câteva soiuri cu o creștere grabnică, a căror flori se ivesc tocmai la vîrfurile lungilor mlădițe, retezarea ar trebui mărginită la tăierea (ciupirea) vîrfurilor. Această lucrare se face cu începerea lui August și are de scop producerea de scurte odrasle lăturalnice, înzestrate cu flori. Înlăturarea

crențelor uscate și de prisos se îndeplinește toamna sau primăvara.

La trandafirii pletoși și agățători se înlătură crențele uscate și prea dese în primăvară; mlădițele coroanei nu se retează, afară de vîrfurile mai lungi, care se ciupesc prin Iunie.

Trandafirii ologi de lună se retează aproape de pământ în primăvară de timpuriu.

Florile ar trebui tăiate cel mult pe cînd încep a se scutura, abătînd astfel sucule înspre bobocii rămași.

Prin retezarea de cu toamnă, prelîngă că trandafirii amintiți se vindecă și isbutesc mai bine, coroanele se micșorează și pot fi astfel îngropate mai cu înlesnire decât lăsînd lungile mlădițe întregi cum sînt.

D. Coșca.

Cărări practice.

Scopul cărărilor în grădina de legumi, în pomet și c. l. este să înlesnească umblatul și totodată scurgerea apei de prisos. Cărările ar trebui făcute mai adînci decum este săpătura învecinată.

Cînd cu înființarea cărărilor, cerința cea mai neapărată este stîrpirea cu desevîrșire a buruienilor cu rădăcini cu tot. După-ce s'au netezit bine, cărările se înzestrează cu o pătură de petriș, care să mijlocească scurgerea apei în jos; de-a-supra se pune nêsip (prund) aspru. Un material mult mai potrivit decât nêsipul este scoarța dela pelari. Pe lîngă că este ieftină sau nu costă nimic chiar, această scoarță ține cărările svîntate și libere de burueni. În vreme de secetă, ea nu face praf (pulbere) și astfel stropirea cu apă e de prisos. În deosebire de cele pardosite cu nêsip, cărările înzestrate cu scoarța ușor se pot preschimba în săpătură.

Nu mâncați lapte nefert!

Prin cercetările mai noue s'a adeverit, că laptele nefert ar fi dînd naștere la oftică sau boala uscată. Un doctor vestit cu numele *Olivier* povestește, că a fost chemat la o fată de 20 ani, bolnavă de oftică, de care a și murit în câteva zile. Fata trăise în cele mai princiocase împrejurări și nici părinții ei nici rudeniile mai de aproape nu pătiseră de oftică. Îndesert își bătea doctorul capul să știricească pricina boalei. După mai multe întrebări află în sfîrșit, că bolnava fu crescută într'o mănăstire, în care, în decurs de 4 ani, nu mai puțin decît 13 școlărițe au fost atinse de oftică, murind 6 din ele. Cercetările făcute au dovedit, că vaca, dela care se aducea laptele pentru școlărițe în timp de mai mulți ani, a fost ofticoasă și dirigătorul a trebuit să oprească vînzarea cîrnii ei. Olivier susține deci, că oftica a putut trece în trupul școlărițelor numai prin baccilele oftice, cuprinse în laptele acelei vaci. Sub numirea de baccile se înțeleg un fel de jivini din seamă afară mititele, despre care doctorii

zic, că ele ar fi pricinuind felurite boale între care și oftica.

Este anevoie și adese peste putință să știm, dacă cutare lapte se trage sau nu dela o vacă molipsită de oftică, mai ales când avem de a face cu lapte cumpărat. Se află totuși un mijloc de scăpare împotriva molipsirii prin lapte dela vaci bolnave de oftică sau și de altceva, și acest mijloc este *să ferbăm laptele bine* și timp mai îndelungat. S'a adevărit adecă, că prin ferbere, sămënța jivinelor amintite se nimicește cu desăvârșire.

Stîrpirea rîmelor din vasele cu flori.

Pentru de a nimici rîmele din vasele (oalele, răvarele, sacsiile) cu flori luăm apă încălzită binișor, însă nu ferbinte, și udăm din greu pămîntul din vasele amintite până ce apa se scurge în șiroaie. Căutând să scape de această căldură neîndatinată, rîmele se reped în spre gura vasului, de unde cu înlesnire se pot nimici. Un alt mijloc este fertura gătită din coji verzi de nucă sau de foi de tîbac (tutun). După-ce s'a răcorit încâtva, fertura se toarnă în vasele cu flori. Un al treilea mijloc este următorul: Desfundăm bine găurile din fundul vasului, care se așează apoi în alt vas mai mare, umplut cam pe jumătate cu pămînt umed și bogat în frunze aproape cu totul dobite. Rîmele miroasă pămîntul priincios lor și se furîșează repede prin găurile înspre vasul cel mare, unde se pot stîrpi cu înlesnire.

Mijlocul cel mai nimerit este și rămîne să prefîntimpinăm încuibarea rîmelor în vasele cu flori. Drept aceea, când cu așezarea florilor în vase să purtăm grije, nu cumva pămîntul ce-l punem să fie molipsit cu rîme nici să nu punem vasele de-adreptul pe pămînt.

Cum se cunoaște vinul roșu, dacă este vîpsit sau nu?

Dacă voim să cunoaștem vinul roșu, că este vîpsit sau nu, umplem cu acel vin o sticlă, care nu este prea largă la gură; cu un deget astupăm gura sticlei și o întoarcem încetîșor deasupra unui vas cu apă, trăgînd degetul înapoi. Dacă vinul este curat, apa din vas, cât și vinul din sticlă, rămân neschimbate, căci vinul nu va vîpsi apa. Dacă vinul este vîpsit se va cunoaște numai decît, căci apa se vîpsește. După „Gazeta Țeraniilor“.

Astuparea crepăturilor.

Crepăturile mai mici la buți, butoaie, putine (cade) și alte asemenea vase se pot astupa cu sîu obișnuit, care se presară apoi cu ciment. La crepăturile mai mari se aplică în amestec 2 părți de sîu, 2 părți ceară și 1 parte praf (pulbere) de marmură.

Cerneală de pecetluit.

Eată cum se alcătuește o cerneală trainică, care să nu năclăască pecetele și să se usuze în scurtă vreme. Se amestecă într'un vas la foc 75 părți de apă, 7 părți de „glicerină“ și 3 părți de sirup de zahăr. Când amestecul este în clocote, se adaugă 15 părți vîpseală de „anilină“. Dacă s'ar adauge dintru început, aceasta nu se topește bine și cade la fundul vasului.

Spălarea sticlelor.

Chiar și sticlele cele mai murdărite, d. p. sticlele, în care s'au fost păstrat ulei (oleiu, oloiu), petrolu și c. l., se pot curăți bine, dacă se pun în ele puține tărîțe (făină) de ferestru (firez) în amestec cu apă multișoară și apoi se spală bărbătește și se clătesc.

Mijloc de a păstra cașul.

Presărat fiind cu var stîns și pisat, cașul nu trece în mucezure. În adevăr, varul stîns împedecă mucezirea și totodată plămădirea strepezilor fără de a înrîi gustul cașului.

Cleiu curgăcios.

Se încălzesc 8 părți de gumă arabică cu apă, adăugînd 4½ părți de ulei (oleiu, oloiu) de în fert. Pe timpul ferberii, care ține câteva minute, se mestecă neconținut.

Știri economice.

Comitetul central al „Reuniunii agricole române“ de aici a ținut Vineri la 26 Martie a. c. o ședință, în care s'a adus între altele la cunoștință scrisoarea ministrului reg. ung. de agricultură despre trimiterea unui comisar cu însărcinarea de a inspecționa galițele de prăsilă din mai multe ținuturi și de a da economilor lămuririle trebuitoare, în ce privește alegerea și ținerea potrivită a galițelor de prăsilă. Prin o altă scrisoare, ministrul atrage luarea aminte asupra scrierii tipărite sub numele de „*Gabona szdlitds Magyarországon*“, adecă „Transportul de bucate în Ungaria“, în care se face cunoscută legătura tuturor trenurilor cuprinse în feluritele tarifuri cum și prețul de transport al bucatelor. — În scopul de a prefîntimpina toroțelul sau rocoina din trifoiu și luțernă, ministrul amintit recomandă cumpărarea sămîntelor în saci plombați cum se cuvîne sau apoi trimiterea unei porții din sămînța de cumpărat, pe lîngă garanție a doi martori, la stațiunile de cercat ale țerii. — Despre Expoziția de vite ce se va ține la 24 Aprilie a. c. în Pianul-romănesc vom vorbi la alt loc. — La recercarea comitetului nostru, Reuniunea agronomică din Caransebeș a votat suma de 60 fl. pe anul 1893 pentru foaia economică ce comitetul avea de gînd să înființeze. — Rațiociniul (socotelile) și inventarul pe anul 1892 cum și bugetul pe 1894 se predau unei comisii spre cenzurare. — Pentru întrunirile agricole ce erau să se țină în Lanerăm, Slimnic și Tălmăcel, sorocul nu s'a putut statori din pricină, că dnii parochi din comunele amintite

n'au răspuns la recercarea comitetului. Deasemenea n'a răspuns dl paroch din Nocrichiu în ce privește adunarea generală ce o să se țină în Fofeldea. Comitetul a hotărît a se rămoli recercările.

Expoziție de vite în Pianul-romănesc. La îndemnul și din însărcinarea comitetului central al „*Reuniunii agricole române*“ de aici, fruntașii din Pianul-romănesc și din comunele învecinate au hotărît și comitetul amintit a încuviințat, ca *Expoziția de vite* să se țină la 24 Aprilie cîl. v. Facerea pregătirilor s'a încredințat unui comitet arangiator local în frunte cu pîr. S. Ghibu ca president și învățătorul I. Dan ca secretar. *Premii (daruri) se vor împărți în suma de 100 fl. în argint, așadar' cu 35—37 fl. mai mult ca la Expozițiile de mai înainte.* În juriul însărcinat cu examinarea și prețuirea vitelor s'au ales domnii: Eugen Brote ca president, I. de Preda, avocat, D. Comșa, profesor și S. Barciannu, dirigent al școlii economice din Rășinari. Ceialalți membri ai juriului se vor alege dintre fruntașii comunei Pianul-romănesc și jur. Este întemeiată nădejdea, că la această Expoziție va lua parte mulțime de economi cu vitele lor.

Cursul de altoit din Rășinari.

După-cum se vestise prin gazete la timpul seu, comitetul „*Reuniunii agricole române*“ de aici a arangiat pentru ziua de 31 Aprilie cîl. v. un curs de altoit sub conducerea dlui Sabin P. Barciannu, dirigent al școlii economice din comuna amintită. Ca trimis al comitetului a luat parte dl D. Comșa. Cursul a fost cercetat de d-na Neaga V. Iosof, preoteasă vîd. din Tilișca și dnii I. Pop, paroch, S. Cioran, paroch, Dr. I. Grecu, medic, C. Hămbășan, director, A. Galea, M. Frățilă, I. Marin, E. Țancuș, învățători, B. Ilcuș, econom, B. Băra, pardositor, I. Lubinski, cojocar, toți din Rășinari, S. Țincu, comerciant în Craiova, C. Oprenea, C. Bratu și I. Bujan din Avrig, cu totul 16 persoane, care au urmărit cu cel mai viu interes spusele și povețele celor doi conducători, altoind împreună pe întrecute și săvîrșind celelalte lucrări cu zel și plăcere deosebită. Grădina foarte mare și încărcată de pomi a dlui dirigent S. P. Barciannu a dat naștere la cercări și sfătuirii fel și fel și, nu ne îndoiim, vrednicii școlari bătrîni și tineri au rămas îndeplin mulțumiți de ceea-ce au văzut și învățat. În treacăt fie amintit, dna preoteasă Neaga V. Iosof se pricepe în ale pomăritului așa, că aproape an de an a vîndut și vinde de câte 70—80 fl. din altoii prăsiți cu mîna proprie. Eată o pildă vrednică de urmat! Rămîne să adaugem, că cursul de altoit a ținut cu puțină întrerupere până în amurgul serii.

Din traista cu povețele.

Întrebarea 17. Vă rog să-mi recomandați în „*Foaia Poporului*“, de unde aș pute căpeta mazărice de prăsilă și cu ce preț?

Tăuni. Nistor Tutulea, învățător.

Răspuns. Mazărice de prăsilă se vinde acum primăvara în ori-ce oraș încâtva mai mare, la țirgurile de săptămîna. Cu ce preț se vinde în părțile D-Voastre. nu putem ști.

Posta redacției.

Dlul P. R. în ș. Nu se poate. Trimite „mărunțurile“ și bucurios vom tipări ce se poate.

Tirgurile din săptămâna viitoare.

Luni, 12 Martie: Racoşul-de-jos, Sâmbăta-de-jos, Deregneu, Archita, Eted, Aţel, Olafalău, Macfalău, Muşna, Sebeşul-săsesc, Turda.
 Marţi, 13 Martie: Betlean-Sân-Miclăuş, Terfalva, Lechinţa, Codlică.
 Mercuri, 14 Martie: Sânta-Măria-de-Peatră, Maslău.
 Joi, 15 Martie: Sepşi-Sângeorgiu.
 Vineri, 16 Martie: Ocland, Copşa-mică, Nadeşa, Şaroş-Bercheş.
 Sâmbătă, 17 Martie: Zălău.

Preţul mărfurilor.

Piaţa din Sibiu. Dela 8 Aprilie v. Grâu frumos 76 până 80 chilo fl. 5 — până 5.6, grâu mestecat 7) până 74 chilo fl. 4.10 până 4.70, săcară 70 până 74 chilo fl. 3.10 până 3.50, orz 62 până 66 chilo fl. 2.90. până 3.20, ovės 42 până 48 chilo fl. 2.— până 2.40 cucuruz 70 până 74 chilo fl. 2.90 până 3.30, mălaiu 78 până 82 chilo fl. 3.50 până 4.—, cartofi 68 până 70 chilo fl. 1.40 până 1.60 sămēnţa de cânepă 49 până 50. chilo fl. 5.— până 5.50, mazēre 76 până 80 chilo fl. 4.— până 4.50, linte 78 până 82 chilo fl. 7.50 până 8.50, fasole 76 până 80 chilo fl. 3.50 până 4.—, de pēsāt grâu 100 chilo fl. 15.60 până 15.80, făină nr. 1 fl. 15.20 făină nr. 3 fl. 13.80, făină nr. 5 fl. 10.80 slănină 100 chilo fl. 52.— până 54.—, unsoare de porc fl. 58.— până 60, sēu brut 100 chilo fl. 20.— până 22.—, sēu de lumini fl. 33.— până fl. 34.—, lucăini turnate de sēu fl. 33.— până fl. 40.—, săpun fl. 20 până 30.—, fēn 100 chilo fl. 1.3) până 1.60, cânepă fl. 32.— până 34.—, lemne de foc uscate m. cub. fl. 325.— până 3.50, spirt p. 100 L. % 52 până 54 cr., carnea de vită chilo 48 cr. până 62, carnea de viţel 46 până 56 cr., carnea de porc 44 până 48 cr. carnea de berbec — până — cr., ouē 10 cu 18 până 20 cr.

Piaţa din Făgăraş, 8 Aprilie v. Grâu hectolitru fl. 5.— până 5.50; grâu mestecat fl. 4.— până 4.40 săcară fl. 3.— până fl. 3.25; orz fl. 3.— până fl. 3.15; ovės fl. 1.70 până fl. 1.90; cucuruz fl. 2.50 până fl. 3.—; mazēre fl. 6.— până 7fl. — fasole fl. 3.— până fl. 4.—; linte fl. 8.— până fl. 9.—; sămēnţa de cânepă fl. 5.— până fl. 6.— sămēnţa de in fl. 8.— 9.—; cartofi fl. 1 până 1.2); mălaiul fl. 8.— până fl. 9.—; sēu brut 100 chilogrami fl. 22.— până fl. 24.—; lumini de sēu turnate fl. 41.— până fl. 42, unsoare de porc 1) chl fl. 62.— până fl. 64.—; slănină 100 chilo fl. 50 până fl. 56.—; săpun 100 buc. fl. 30.— fl. 35.—; cânepă fl. 30.— până fl. 35.—; fēn fl. 1.60 până fl. 1.80 carne de vită chilo 48 cr.; carnea de viţel 40 până — cr.; carnea de porc 40.— până —; carnea de berbec 1.60 până 2.80; ouē 6 cu 10 cr

Piaţa din Mediaş, 8 Aprilie v. Grâu frumos hectolitru fl. 5.— până fl. 5.50, grâu mestecat fl. 4.— până fl. 4.10, săcară fl. 3.80 până fl. 3.50, cucuruz fl. 2.60 până fl. 2.80, ovės fl. 1.90 până fl. 2.— orz fl. — până —, sămēnţa de cânepă fl. 5.50 până fl. 6.—, sămēnţa de in fl. — până fl. —, fasole fl. 3.25 până fl. 3.5), mazēre fl. 5.— până fl. 5.50, linte fl. — până fl. —, cartofi fl. 1.50 până fl. 2.— mălaiu fl. — până fl. —, sēu brut 100 chilo fl. 20.— până fl. 24.—, luminări turnate de sēu fl. 33.— până fl. 40, unsoare de porc fl. 60 până 62, slănină fl. 44.— până fl. 48, cânepa fl. 30.— până fl. 33 —, fēn fl. 1.80 până fl. 2.—, săpun 100 buc. fl. 20 până fl. 30.—, spirt pro hectolitru fl. 55.— până fl. 57.—, carne de vită chilo 44 până 48 cr., carne de viţel 40 cr. până 48 cr., carne de porc cr. 44 până —, carnea de miel fl. 1.— până 2.—, ouă 6 cu 10 cr.

Piaţa din Blaj. Dela 8 Aprilie v. Grâu, hect fl. 4.— până 4.50, grâu mestecat fl. 3.50 până 4.—, săcară fl. 3.— până 3.25, ovės fl. 2.25 până 2.50,

cucuruz fl. 2.75 până —, alac fl. 2.— până —, cartofi fl. 1.50 până 2.—, sămēnţa de cânepă fl. — până — fasole fl. — până —, carne de vită chilo 48l până — cr., carne de viţel — până — cr., carnea de porc 48 până — cr., carne de berbec 26 până — cr., 14 ouă cu 2) până — cr.

Piaţa din Braşov, 8 Aprilie v. Grâu frumos hectl. fl. 5.90, de mijloc fl. 5.70, mai slab fl. 5.—, grâu mestecat fl. 4.40, săcară frumoasă fl. 3.50, de mijloc 3.80 fl., mai slabă —, orz frumos fl. 3.20, de mijloc 3.—, ovės frumos fl. 1.90, de mijloc —, cucuruz fl. 3.—, mălaiu fl. 3.40, mazēre fl. 6.—, linte fl. 12.— fasole fl. 3.50, sămēnţa de in fl. 10.—, sēm. de cânepă fl. 4.—, cartofi fl. 90.—, carne de vită p. chilo 46—52 cr., carne de porc 48 cr., carne de berbec — cr.

Tirgul de săptămână din Cluj. Tirgul din săptămâna aceasta a fost binişor cercetat, de aceea şi preţurile bucatelor şi ale mărfurilor s'au urcat încâtva. Preţurile bucatelor au fost următoarele: Grâu, o maje metrică 6.50 fl. până 7.50 fl., săcară o m. metrică 5.30 fl. până 5 fl. 80 cr., ovės o maje metrică 4 fl. 30 cr. până 4 fl. 90 cr., orz o maje metrică 4 fl. până 4 fl. 50 cr. La alte mărfuri: Un car de lemne de foc 3 fl. până 6 fl. 20 cr., un car de fēn 3.50 fl. până 7.80 fl., un car de rogoz 2 fl. până 4 fl., o păreche de găini 1 fl. 20 cr. până 1 fl. 80 cr., o păreche de găste 2 fl. 20 cr. până 3 fl. 90 cr., 10 ouē 20 cr., un chilo de carne de vită 60 cr., un chilo de carne de porc 52 cr., un chilo de slănină albă 64 cr., un chilo de slănină afumată 68 cr., un chilo de slănină papricată 66 cr., 1 litru de unsoare 64 cr., 1 ferdelă de cartofi 50 cr., 1 ferdelă de mere 52 cr. Preţul făinii: Făină nr. 0, o maje metrică 15 fl., nr. 1 14 fl. 20 cr., nr. 2 13 fl. 50 cr., nr. 3 13 fl., nr. 4 12 fl. 30 cr., nr. 5 11 fl. 80 cr., nr. 6 10 fl. 50 cr., nr. 7 8 fl. 30 cr., nr. 8 6 fl.

Tirgul de porci şi de vite din Cluj. Tirgul de porci şi de vite din săptămâna aceasta a fost bine cercetat. S'au vëndut 234 porci şi 150 capete de vite. Afară de aceea 41 oi şi 12 cai. Cu totul laolaltă 437.

Tirgul de rimători în Steinbruch. În 8 Martie v.: s'au notat: ungureşti bătrâni grei 47.— cr. până 48.— cr., de mijloc 46.— cr. până 47.— cr., ungureşti grei tineri 51.— cr. până 51.1/2 cr., de mijloc 51.— cr. până 52.— cr., uşori 49.— cr. până 50.— cr., marfă ţerănească grea 46.— cr. până 47.— cr., de mijloc 47.— cr. până 48.— cr., uşoară 47.— cr. până 48.— cr., româneşti, grei — cr. până — cr., transito grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito uşori — cr. până — cr., transito sērbesti grei 49.— cr. până 50.— cr., transito de mijloc 49.— cr. până 50.— cr., transito uşori 47.— cr. până 48.— cr.

Cursul pieţii din Sibiu.

Din 8 Aprilie st. v. 1893.
 Hârtie-monetă română . . . Cump. 9.46 Vēnz. 9.56
 Lire turceşti " 10.75 " 10.85
 Imperiali " 9.80 " 9.85
 Ruble ruseşti " 1.25 " 1.27

LOTERIE.

Tragerea din 15 Aprilie n.
Budapesta: 57 12 66 4 82
 Tragerea din 19 Aprilie n.
Sibiu: 78 75 6 60 50

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Dela 8 Aprilie v. 1893.

Sēminte	Calitatea Per Hect.	Preţul socotit d. 100 chigr.	
		dela	până
Grâu vechiu	75	7.50	7.60
Grâu dela Tisa	75	7.65	7.75
Grâu de Pesta	75	7.60	7.70
Grâu de Alba-regală	75	7.60	7.70
Grâu de Bácska	75	7.65	7.75
Grâu unguresc de nord	75	—	—
Săcară	70—72	6.35	6.50
Orz de nutreţ	60—62	4.90	5.20
Orz de vinars	62—64	5.35	5.80
Orz de bere	64—66	6.10	7.30
Ovės	39—41	5.80	6.10
Cucuruz bănăţenesc	75	—	—
Cucuruz de alt soi	73	4.50	4.60
Meiu (mălaiu)	—	—	—
Hirişcă	—	4.30	4.60
Luţernă ungurească	—	40.—	52.—
Luţernă franceză	—	58.—	66.—
Luţernă roşie	—	61.—	70.—
Oleu de rapiţă (rafinat)	—	34.—	34.50
Oleu de in	—	5.75	5.95
Unsoare de porc de Pesta	—	56.—	58.50
Unsoare de porc dela ţeară	—	—	—
Slănină svēntată	—	—	—
Slănină afumată	—	54.—	55.—
Sēu	—	—	—
Prune	—	21.—	21.50
Miere brută	—	—	—
Miere galbină străcurată	—	36.—	37.—
Ceară de Rosenau	—	143.—	144.—
Spirit brut	—	14.—	14.50
Drojdinţe de spirt	—	52.—	52.50

Bursa din Budapesta şi Viena.

Din 8 Aprilie v. 1893.

Obiectul	Budapesta	Viena
Galbini împărăteşti	5.75	5.79
Napoleonul	9.76	9.75
100 mărci germane imp.	60.10	60.07
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	115.60	115.45
Renta de hârtie ung. de 5%	100.—	—
Împrumutul căilor ferate ung.	120.50	123.40
Bonuri (obligatii) rurale ung.	96.75	96.75
Bonuri (obligatii) rurale croato-slavone	97.—	—
Obligaţiile pt. despăgubirea regalilor	101.50	—
Împrumut cu premiu ung.	154.—	152.75
Losuri pt. regularea Tisei şi Segedin.	143.25	143.—
Losurile aust. din 1860	167.—	167.—
Scrisuri fonciare ale „Albinei“	101.—	—

Bursa din Bucureşti.

Din 8 Aprilie v. 1893.

Obiectul	%	cump. lei
Renta română din 1875	5%	100.—
Renta română amortisabilă	5 "	99.1/2
Renta română amortisabilă	4 "	84.75
Renta rom. (Rurale convertite).	6 "	103.1/4
Oblig. C. F. Române	6 "	—
Oblig. C. F. Române	4 "	—
Creditul fonciar rural	7 "	103.1/4
Creditul fonciar rural	5 "	90.1/4
Oblig. cassei pensiunilor fr. 30/0	10 fr.	279.—
V. N.		
Banca Naţională (ult. dividendă 84.45)	500	16.30
20 franci aur	—	20.01
Banca Naţională a României	—	—

Calendarul săptămânii.

Zilele	Călindarul vechiu	Călind. nou	Soarele
	Dum. a 3-a a Mironosiţelor gl. 2, sft. 4.	rés.	ap.
Dum.	11 Muc. Antipa	23 Albert	4 51 7 8
Luni	12 C. Vas., E. Pariei	24 George	4 49 7 10
Marţi	13 Muc. Artemon	25 Marcus	4 47 7 11
Merc.	14 P. Martin	26 Clet	4 45 7 13
Joi	15 SS. Apost. Aristav	27 Peregrin	4 42 7 15
Vineri	16 S. Mţa Agapia	28 Vitalis	4 40 7 16
Sămb.	17 C. P. Sim. şi Acachie	29 Petor M.	4 38 7 18

Redactor responsabil: Ioan Russu Şirianul.

„TRIBUNA“

Apare în fiecare zi de lucru.

ABONAMENTELE.

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr.; $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.; $\frac{1}{2}$ an 5 fl.; 1 an 10 fl.
Pentru duocrea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr.; $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.; $\frac{1}{2}$ an 7 fl.; 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci; $\frac{1}{2}$ an 20 franci; 1 an 40 franci.

Se prenumără și la poste și librării.

INSERTIUNILE.

Un șir garmond prima dată 7 cr.; a doua oară 6 cr.; a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Administrațiunea ziarului „Tribuna“:

Sibiu, strada Măcelarilor nr. 21.

INSTITUT TIPOGRAFIC ÎN SIBIU.

A eșit de sub tipar:

Călimdarul Poporului

pe anul comun

1893.

Cuprinsul: Călimdarul astronomic și bisericesc, cu povețe economice pe fiecare lună. — Cronologie pe anul 1893. — Genealogia domnitorilor europeni. — Posta. — Corespondența telegrafică. — Raportul între măsurile nouă și vechi. — Scara timbrelor. — Autoritățile bisericești în Ungaria. — „Făr' de noroc“, novelă de Ioan-Russu-Șirianul; „Femeia numai după urs nu se duce“, poveste. — *Economic*: Ceva despre pâine; Un nou pom prețios; Cât costă urina? Curățirea pălărilor de păslă; Care găină când produce ouă multe. — *Poesii*: „Vântul“, de G. Coșbuc; „Craiu ielelor“, de Goethe, trad. de S. P—u; „Cortegiul“, de N. Țincă; „Musica“, de N. G. Radulescu; „În copilăria mea“, de M. Grigoriadi de Bonachi; „Ca astăzi“, de Veronica Micle; „Poet și critic“, de G. Coșbuc. — *Partea hazlie*: Reporter modern; Un lăudăros; Nu-i de vină; Calcă-a popă; Tiganul și iepuroaica. — Doine populare. — Tîrgurile din Ardeal, Ungaria, Bucovina și România. — Inserate.

Numai 20 cr. exemplarul.

Institutul Tipografic în Sibiu.

Strada Măcelarilor Nr. 21.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI“.

- Pădureanca.** Novelă de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
- Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Pipéruș Pétru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Păcală și tândală.** Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Colăcărutul.** Obiceiurile țăranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
- Flița a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
- Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Sfântul Nicolae.** De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Îndărășnicul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Blăstēm de mamă.** Legendă populară din giurul Nășudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
- Bunica** de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarník. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 3 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
- Vlad și Catrina** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Din bătrâni.** Ghicitori, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Pe pământul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franceză de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Cenușotca.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Un pețitor îndărășnic.** Novelă de Björnstjerne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Prietenul meu Vântură-Țeară.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Scăpărătoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Fata Craiului din cetini.** De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Strigoaica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
- Draga mamei.** Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Taina unei vieți.** De Björnstjerne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
- Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
- Păcală în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Sgărășitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Lumea prostilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Nusciu-Împărat.** Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Dina-Împărăteasă și peana ei aleasă.** Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Fulger.** Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Spice de aur.** Culese de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Un idil în Roșeni.** Novelă de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Baba iadului.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Princesa fermecată.** Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Dina mărgărelelor.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Doi copii.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- O partidă în patru.** De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Posacul bun de inimă.** Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradus de Domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Croitorul și cei trei feciori.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
- Mica Fadetă.** De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Busalin păcurarul.** Poveste de Nicolae Trimbiționiu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
- Roma invinsă.** Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiali. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
- Clara Milici.** Novelă de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Enea Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 90 b.
- O sută de ani.** De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vândătorilor, se dă rabatul convenit.